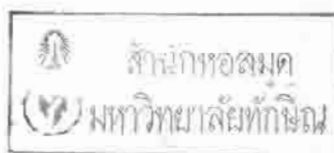

๖3 เล่มที่. 2541

99381

การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

ปริญญาณิพนธ์

ของ

ปณิดา ศรีธำพิทักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

หนังสือนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

หากถูกนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต

ผู้พบเห็น กรุณาแจ้งสำนักหอสมุดโดย ลักเป็นเหตุต่อผู้ตั้ง

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้เรียบร้อยแล้ว เห็นควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร. อาคม วัชโรสง)
..... กรรมการ
(อาจารย์ประดิษฐ์ วั่งสะวิบูลย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร. อาคม วัชโรสง)
..... กรรมการ
(อาจารย์ประดิษฐ์ วั่งสะวิบูลย์)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์อนันต์ ประศาสน์กุล)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้พร้อมฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร. อาคม วัชโรสง)

วันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแนะนำ อย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. อาคม วัชโรสง ประชานกรรมการและอาจารย์ประดิษฐ์ วังสะวิบูลย์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชีรวดี ประทุมพรรัตน์ อาจารย์อนันต์ ประศาสน์กุล อาจารย์ ดร. วีระชัย เสมากักดี และอาจารย์ ดร. โสภาค วิริโยธิน ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบพระคุณคณะ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาช่วยเหลือในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาจังหวัดสงขลาที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บ ข้อมูล ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์พลศักดิ์ โชติพานิช ผู้อำนวยการโรงเรียนระโนดวิทยา และอาจารย์สันศักดิ์ สัตยายุทธ์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียน บางกล่ำวิทยา รัชมังคลาภิเษก ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนในฐานะผู้บังคับบัญชา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ พ.ศ.ท. ประหยัด และคุณเอมอร ศรีธาทพิทักษ์ ที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือทุกด้าน จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงจะเกิดขึ้นจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตา บุษบาแก่ บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ปณิดา ศรีธาทพิทักษ์

1. บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	8
ความหมายของหลักสูตร	10
องค์ประกอบของหลักสูตร	11
การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร	11
การเตรียมการใช้หลักสูตร	13
การดำเนินการใช้หลักสูตร	15
การสนับสนุนการใช้หลักสูตร	19
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	21
การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
งานวิจัยในประเทศ	24
งานวิจัยต่างประเทศ	28
3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	30

วิธีสร้างเครื่องมือ	31
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	32
วิธีจัดการกับข้อมูล	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	50
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	50
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
อภิปรายผล	53
ข้อเสนอแนะ	59
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	60

บทที่

หน้า

บรรณานุกรม 61

ภาคผนวก 66

ภาคผนวก ก หนังสือขอความონကြေးတော် 66

ภาคผนวก ข แบบสอบถาม 71

ภาคผนวก ค ตาราง 82

บทคัดย่อ 88

ประวัติย่อของผู้วิจัย 90

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่สังกัดของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา	30
2	จำแนกตามแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา	37
3	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรในการวิจัย คิดเป็นร้อยละ	38
4	ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายองค์ประกอบ	39
5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ตามตัวแปร ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง	40
6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรขนาด โรงเรียนในสังกัด	41
7	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน	42
8	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยภาพรวม ของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัด ต่างกัน	43

9	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการเตรียมการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน	43
10	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการดำเนินการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน	44
11	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการดำเนินการใช้หลักสูตร โดยเปรียบเทียบเป็นรายชื่อ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน	45
12	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการสนับสนุนการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน	46
13	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน	46
14	เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน	47
15	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา	48

16	ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ในองค์ประกอบปัญหาการเตรียมการใช้หลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ	82
17	ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ในองค์ประกอบปัญหาการดำเนินการใช้หลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ	83
18	ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ในองค์ประกอบปัญหาการสนับสนุนการใช้หลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ	85
19	ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ในองค์ประกอบปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จำแนกเป็นรายข้อ	86
20	ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ในองค์ประกอบปัญหาการนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตรจำแนกเป็นรายข้อ	87

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางสังคม และเศรษฐกิจของประเทศประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยจากสภาพความเป็นอยู่ที่เคยเรียบง่าย กลายเป็นซับซ้อนขึ้น รัฐจึงจำเป็นต้องเร่งส่งเสริมค่านิยมเจตคติที่ดีตลอดจนความรู้ความสามารถของประชาชนในชาติให้สูงขึ้น และเน้นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐเคยกำหนดไว้เพียง 6 ปี จึงไม่เป็นการเพียงพอ เมื่อเทียบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน รัฐจึงได้จัดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นเพื่อจัดการศึกษาให้เชื่อมโยงกันระหว่างประถมศึกษากับอุดมศึกษา อันเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถรับการศึกษาติดต่อกันเรื่อยไป (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537 : 253) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็นสองตอนคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ความสามารถและทักษะต่อจากระดับประถมศึกษาให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบ การงานและอาชีพตามควรแก่วัย การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็น สำหรับการประกอบ การงาน และอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข (สัมฤทธิ์ วิรัตน์ตะนะ. 2537 : 67) ใน การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จะต้องมียุทธศาสตร์ให้โรงเรียนได้ยึดเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติ จุดหมายของยุทธศาสตร์จะเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอน และการจัด กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการเป็นผู้ออกยุทธศาสตร์ และ กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ยุทธศาสตร์เพื่อให้โรงเรียนได้ปฏิบัติ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537 : 135) ถ้าหากยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้น ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและความ เปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม การจัดการศึกษาก็จะไม่ประสบความสำเร็จจึงต้องมีการปรับปรุง ยุทธศาสตร์อยู่เสมอ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มดำเนินการเพื่อปรับปรุงยุทธศาสตร์เมื่อปี พ.ศ. 2530 โดยมีเหตุผลเพื่อสนองจุดเน้นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6 เกี่ยวกับการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน ทั้งในด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี สภาพความต้องการกำลังคน ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับความคิดเห็น และพฤติกรรมด้านการเมือง และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การศึกษาจึงต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับความจริงก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สมมัท นาคนคร. 2534 : 54)

จากการประเมินผล การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 พบว่า หลักสูตรมุ่งให้นักเรียนเรียนรู้วิชาต่างๆ มากมาย โดยกำหนดจุดหมายของหลักสูตรไว้กว้างขวาง เนื้อหาสาระต่างๆ ที่กำหนดต้องการให้นักเรียนรู้เหมือนกันหมดทั่วประเทศ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการส่งเสริมในเรื่องความคิด การแก้ไขปัญหา และพัฒนาความรู้ความสามารถตามความถนัดของตน และหลักสูตรไม่ได้สนองความต้องการท้องถิ่น (สมมัท นาคนคร. 2534 : 202) จึงมีการนำหลักสูตรมาปรับปรุง พ.ศ. 2533 เป็นตัวนำในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ไขปัญหา รู้จักทำ รู้จักพัฒนางาน และมีค่านิยมที่ดี ให้หลักสูตรได้ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเกื้อกูลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น ให้หลักสูตรได้ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนครูอาจารย์ให้สามารถจัดการศึกษาสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและท้องถิ่น และส่งเสริมความถนัด ความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคลถึงขีดสูงสุดตามศักยภาพที่มีอยู่ (สุกัญ เกียนทอง. 2535 : 123-125)

โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนมีหน้าที่หลัก คือ การใช้หลักสูตรให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ถ้าหากโรงเรียนใดไม่ทำหน้าที่นี้ ต้องถือว่าโรงเรียนนั้นทำงานผิดพลาดที่ความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรขึ้นอยู่กับผลจากการนำหลักสูตรไปใช้ การติดตามการใช้หลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็น และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งหน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เพื่อนำผลของการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537 : 214)

จากการศึกษาผลงานการวิจัย พบว่าการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมีปัญหาอยู่มาก ได้แก่ ปัญหาด้านการปฏิบัติงานของครูมัธยมศึกษาตอนต้น ครูขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอน เครื่องมือวัดผลไม่ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพต่ำ ขนาดของชั้นเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป ทำให้ครูต้องทำงานหนักยิ่งขึ้น และมีปัญหาด้านการปกครองและระเบียบวินัยเพิ่มมากขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537 : 238 ; อ้างอิงมา

จากกรมวิชาการ) จากการที่โรงเรียนได้นำหลักสูตรมาใช้ปฏิบัตินั้น ปรากฏว่าศักยภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่กระจายกันอยู่ในที่ต่างๆ ไม่เท่ากันแล้ว ยังมีความพร้อม สภาพปัญหาและความจำเป็นของแต่ละโรงเรียน ยังแตกต่างกันอีกด้วย การติดตามตรวจสอบ และสนับสนุนโรงเรียนก็ไม่อาจทำได้อย่างทั่วถึง ประสิทธิภาพในขอบเขตหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละโรงเรียนจึงต่างกัน(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537 : 135)

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีชนบทธรรมนิยมประเพณีและสภาพสังคมมีลักษณะเฉพาะจากการศึกษาค้นคว้าของวราพงษ์ เพชรรัตน์ (2536 : 231) เรื่องการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ได้มีผู้บริหารและครูอาจารย์เสนอแนะปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานวิชาการในด้านศึกษาหลักสูตรและการใช้หลักสูตรให้เข้าใจและนำไปใช้ได้ โดยการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน มีการตรวจสอบ ควบคุม และนิเทศงานการเรียนการสอน สนับสนุนการจัดหา และผลิตสื่อการสอนให้มีคุณภาพ และเพียงพอ สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน นิเทศภายในอย่างมีระบบและต่อเนื่อง และควรนำหลักสูตรไปใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

จากผลการประเมินความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 จังหวัดสงขลา ปรากฏว่า ความสามารถในทุกวิชาต่ำกว่าเกณฑ์ที่วางไว้ความสามารถด้านความรู้ ความคิดในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาสุขภาพอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนการประเมินด้านคุณลักษณะที่เป็นค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมในด้านความคิด และแก้ปัญหาอยู่ในระดับขึ้นเห็นประโยชน์ของค่านิยม (กรมวิชาการ. 2538 : 67) จากสภาพที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่า การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลายังประสบปัญหาอยู่มาก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ให้การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ประสบความสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตรต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบระดับปัญหาการปฏิบัติงาน การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่แตกต่างกันด้านประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการปรับปรุง การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้านี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสงขลา ในการพิจารณาปรับปรุง การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ให้มีประสิทธิภาพและเป็นข้อมูล ให้ผู้บริหารในหน่วยงานระดับสูงขึ้นไปที่ได้รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงให้การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาการปฏิบัติงาน การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ตามแนวทางของกรมสามัญศึกษา (2534 : 1-46) ใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.1 การเตรียมการใช้หลักสูตร
- 1.2 การดำเนินการใช้หลักสูตร
- 1.3 การสนับสนุนการใช้หลักสูตร
- 1.4 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.5 การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จำนวน 200 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 132 คน จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่งและขนาดโรงเรียน และสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

3. ตัวแปรที่ศึกษา

- 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกเป็น 2

ตัวแปร คือ

- 3.1.1 ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่ง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 3.1.1.1 ต่ำกว่า 10 ปี

- 3.1.1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

- 3.1.2 ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 3 ขนาด ดังนี้

- 3.1.2.1 ขนาดเล็ก มีนักเรียน 1 - 499 คน

- 3.1.2.2 ขนาดกลาง มีนักเรียน 500 - 1,499 คน

- 3.1.2.3 ขนาดใหญ่ มีนักเรียน 1,500 คนขึ้นไป

- 3.2 ตัวแปรตาม คือ ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ใน 5 องค์ประกอบดังนี้

- 3.2.1 การเตรียมการใช้หลักสูตร
- 3.2.2 การดำเนินการใช้หลักสูตร
- 3.2.3 การสนับสนุนการใช้หลักสูตร
- 3.2.4 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 3.2.5 การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลาที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียน เกิดการพัฒนาทุกด้านเหมาะสมกับวัย หลักสูตรจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ
2. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาที่ปรับปรุงในปี พ.ศ. 2533 โดยปรับปรุงมาจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเรื่องหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวการจัดการเรียน การสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียน
3. การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนนำเอาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไปปฏิบัติเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

4. ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการที่ผู้บริหารโรงเรียนนำเอาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไปปฏิบัติเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

5. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ผู้ช่วยผู้บริหาร หรือผู้ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริหาร ธุรการ และปกครอง ที่ปฏิบัติราชการประจำในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

6. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ที่มีนักเรียนจำนวน 1-499 คน ขนาดกลาง มีนักเรียนจำนวน 500-1,499 คน และขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวน 1,500-2,499 คน รวมโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่มีนักเรียนจำนวน 2,500 คนขึ้นไปด้วย

7. การเตรียมการใช้หลักสูตร หมายถึง การเตรียมความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ การจัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน การเตรียมบุคลากร การจัดหาเอกสารหลักสูตรและจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสอน และการจัดอาคารสถานที่

8. การดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง งานวิชาการที่ประกอบด้วยการจัดรายวิชาและการจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม การจัดกิจกรรม การจัดตารางสอน และการวัดผลประเมินผล

9. การสนับสนุนการใช้หลักสูตร หมายถึง งานด้านปกครอง งานบริการ งานธุรการ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร

10. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การเพิ่มรายละเอียดเนื้อหา กำหนดกิจกรรมเสริม การทำสื่อเสริม การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของนักเรียน

11. การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร หมายถึง การกำกับ ดูแล ติดตาม และเสนอแนะการใช้หลักสูตรเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลาประกอบด้วยเรื่องการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ความหมายของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามลำดับ

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการสร้างคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ โดยอาศัยกระบวนการปลูกฝังค่านิยม ปลูกฝังพฤติกรรม การแสวงหาความรู้ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวบุคคล ให้มีโอกาสดังกล่าวในทางที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม การมัธยมศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งทางการศึกษาที่เน้นการพัฒนาเยาวชนซึ่งผ่านการศึกษาระดับประถมศึกษามาแล้วออกไปประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว หรืออาจจะไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับมัธยมศึกษาจึงเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ (มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช. 2537 : 213) ที่มีความสำคัญมาก ควรมีการบริหารที่ดี สุรพล หอมหวล (2531 : 12) สรุปว่า การบริหารโรงเรียนเป็นกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อสนองความต้องการของสังคม ได้แก่ว่า การบริหารทางความรู้ การศึกษา แม้เด็กและเยาวชนในระดับต่างๆ ให้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่ และเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล สุทธิศักดิ์ สัมแสน (2535 : 169) กล่าวว่าหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้อำนาจที่มีอยู่สองอย่างคือ อำนาจหน้าที่ที่ได้จากตัวบทกฎหมายให้ทำหน้าที่ตามตำแหน่งและอำนาจที่เกิดขึ้นในตัวผู้บริหารเองที่จะจัดการบริหารงาน เพื่อจัดการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ส่วนเจ็ลลิว พุ่มข้าว (2535 : 9) มีความเห็นว่าการบริหารโรงเรียนเป็นการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม เพื่อจะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และในการดำเนินงานดังกล่าวต้องจัดอย่างเป็นระบบ มีระเบียบกฎเกณฑ์ซึ่งต้องมีผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหาร

โรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นกิจกรรมการบริหารเหมือนกับการบริหารโรงเรียนทั่ว ๆ ไปที่เป็น การจัดการศึกษาเพื่อให้บริหารทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม อมร จันทรัฐศรี (2537 : 12) ได้สรุปการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ว่า เป็นการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลโดย การนำของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อจัดมวลประสบการณ์ให้แก่ผู้เยาว์ที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปีส่ง ผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองทุกๆ ด้าน และการดำเนินงานดังกล่าวต้องจัด อย่างเป็นระบบ มีระเบียบกฎเกณฑ์ ซึ่งอยู่ที่การใช้อำนาจหน้าที่และการตัดสินใจ การสั่งการ การควบคุมของผู้บริหารโรงเรียน ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทที่สำคัญ เพราะเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาที่สูงที่สุดในโรงเรียน มีอำนาจที่ จะตัดสินใจระดับสูง โดยให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน และสนองต่อนโยบายของกรม สำนัศึกษา ตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษานั้น มีการจำแนกออกเป็นสามระดับคือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน (พนัส หันนาคินทร์. 2524 : 25)

จากแนวความคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นการทำงาน ของกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันจัดการศึกษาให้แก่สมาชิกของสังคมที่จบการศึกษาระดับ ประถมศึกษามาแล้ว เพื่อให้มีความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดย ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาควบคุมดูแล ให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงาน อย่างเต็มความ สามารถเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างเต็มที่เพื่อจะได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ในการบริหารโรงเรียนจะต้องมีการกิจหลักที่ต้องปฏิบัติซึ่ง รุ่งทิวา จักรกร (2526 : 140) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารโรงเรียนนั้น ประกอบด้วยงานดังนี้ การวางแผนงานว่า จะทำอะไรบ้าง วิธีอย่างไร ให้ใครดำเนินการบ้าง การจัดรูปแบบงานให้เป็นระบบหมวดหมู่ การดำเนินงานไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ การประเมินผลงาน และนำผลงานที่หน่วยงานต่างๆ ได้กระทำไปแล้วมาประมวลกัน แนวความคิดของ สุทธิศักดิ์ สัมแสน (2535 : 171) เกี่ยวกับ งานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องมี การบริหารทั่วไปในโรงเรียน ควบคุม ดูแลการปฏิบัติงาน ของครู นักการภารโรง และเจ้าหน้าที่ต่างๆ ของโรงเรียน ติดตาม กำกับ นิเทศในเรื่องการ สอนตามหลักสูตร ควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียนในโรงเรียน แนะนำนักเรียนใน โรงเรียน และควบคุมงานพัสดุ การเงินธุรการ อาคารสถานที่ กรมสามัญศึกษาก็ได้กำหนดเกณฑ์ มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้นในปี 2532 มีขอบข่ายงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาหกประการ คือการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และโรงเรียน กับชุมชน (สัมฤทธิ์ วิรัตน์ตะนะ. 2537 : 68) ส่วน นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2527 : 18)

เชื่อว่า ภารกิจที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องปฏิบัติแบ่งออกเป็นห้าประการคือ งานวิชาการ งานบริหารบุคลากรในโรงเรียน งานบริหารเกี่ยวกับชุมชน และการประชาสัมพันธ์โรงเรียน งานบริหารเกี่ยวกับอาคารสถานที่ การจัดการเงินและการให้บริการ และงานบริหารกิจการนักเรียน สำหรับลัคดี ชัยรักษา (2537 : 11) ได้สรุปภารกิจหลัก ที่ต้องปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนมัศึกษามีหกด้านใหญ่ๆ คือ การบริหารทั่วไป ซึ่งได้แก่ งานอาคารสถานที่ การจัดองค์การ การบริหารบุคลากร การบริหารแผนงานและสารสนเทศ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ งานธุรการ และโรงเรียนกับชุมชน

จากแนวความคิดที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องปฏิบัติภาระหน้าที่สำคัญ ห้าประการคือ งานธุรการ งานบริการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน และงานโรงเรียนกับชุมชน

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นตัวกำกับงานทางด้านวิชาการ ในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ใช้หลักสูตร จึงจำเป็นต้องรู้จัก และเข้าใจตัวหลักสูตรเป็นอย่างดี สุธะศักดิ์ ชัมแสน (2535 : 17) ได้ให้คำจำกัดความหลักสูตรไว้ว่า มวลประสบการณ์ทั้งหลาย ที่ได้รับการวางแผนจัดขึ้น เป็นลักษณะของวิชาที่มีความมุ่งหมาย ให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินงานจัดให้ผู้เรียนทั้งใน และนอกโรงเรียน ส่วนกรมวิชาการ (2522 : 4) ได้นิยามหลักสูตรว่า เป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ อรสา ปราชัญญนคร (2525 : 24) ก็ได้สรุปว่าหลักสูตรคือ รายวิชาหรือกระบวนวิชาที่จัดไว้ สำหรับให้นักเรียนแต่ละคน ได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจ และตามความถนัด สำหรับ อ่ำภา บุญช่วย (2537 : 17) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรไว้สองลักษณะคือ ในความหมายกว้างจะรวมหลักสูตรกับกิจกรรมการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน ส่วนในความหมายที่แคบมองหลักสูตรเป็นเพียงโครงการ แผนประสบการณ์ แนวทางในการปฏิบัติให้เกิดขึ้นก่อนสอน เป็นความหมายที่แยกตัวหลักสูตรออกจากการสอน

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักสูตร คือประสบการณ์ต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

ให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทุกด้านเหมาะสมกับวัย หลักสูตรจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ

องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นแผนแม่บท ในการกำหนด ขอบข่ายความรู้ ความสามารถ และมวลประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน หรือจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแต่ละระดับ (ยุทธศักดิ์ อัมแสน. 2535 : 66) ในการสร้างหลักสูตรขึ้นมา นั้น องค์ประกอบของหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทำให้เห็นลักษณะโครงสร้าง รูปแบบของหลักสูตรเป็นไปในลักษณะใด ชำรง บัวศรี (2531 : 7-8) ให้ความเห็นว่า หลักสูตรนั้นองค์ประกอบที่สำคัญและขาดไม่ได้ อย่างน้อยหกอย่าง คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ และประสบการณ์ ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2522 : 4) สรุปว่า หลักสูตรประกอบด้วยแปดอย่าง ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาของรายวิชา สื่อการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล และ อรรถา บุญช่วย (2537 : 19) ได้กล่าวว่า หลักสูตรที่สมบูรณ์ควรมีองค์ประกอบอย่างน้อยสี่อย่าง ซึ่งต้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผล

สรุปได้ว่า หลักสูตรควรมีองค์ประกอบดังนี้ หลักการ จุดหมาย เนื้อหา สื่อและอุปกรณ์ การสอน การนำหลักสูตรไปปฏิบัติและการประเมินผล

การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นส่วนที่สำคัญมากของหลักสูตรเป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่วางไว้ ผู้ใช้หลักสูตรต้องวิเคราะห์จุดหมายของหลักสูตรให้เป็นจุดประสงค์การเรียนการสอนที่ชัดเจน เพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมต่างๆ (ยุทธศักดิ์ อัมแสน. 2535 : 143) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมาก ต้องมีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรยิ่งกว่าใครๆ เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวจักรสำคัญที่สุด ในการบริหารโรงเรียนให้ได้ผลดี บรรลุวัตถุประสงค์

อย่างมีประสิทธิภาพ (อ่ำภา บุญช่วย. 2535 : 32) การนำหลักสูตรไปปฏิบัติมีความหมาย
 เดียวกับการบริหารหลักสูตร เป็นแนวทางที่จะนำตัวหลักสูตร ซึ่งเป็นภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ
 ในการปฏิบัติจะให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนต้องศึกษาตัว
 หลักสูตรให้เข้าใจ รู้จักวิธีการขยายหลักสูตรมาสู่ชั้นเรียน (สันต์ ธรรมบำรุง. 2527 : 133)
 กระบวนการนำหลักสูตรที่สร้างเสร็จแล้วไปใช้ในสถานศึกษาประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญดังนี้ ขั้น
 การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแม่บท ขั้นการสอน ขั้นการวัดและประเมินผล (มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
 ธรรมราชา. 2537 : 245) สัจจ อุทรานันท์ (2528 : 262) กล่าวว่า การปฏิบัติงานการ
 ใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการที่กระทำต่อเนื่องจากกระบวนการร่างหลักสูตร ประกอบด้วยงาน
 หลักสามงาน ได้แก่ งานบริหาร และบริการหลักสูตร งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร
 งานสนับสนุน และส่งเสริมการใช้หลักสูตร ในขณะที่อ่ำภา บุญช่วย (2537 : 28) ได้เสนอการ
 นำหลักสูตรไปปฏิบัติประกอบด้วยกิจกรรมสามประเภทคือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัด
 ปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียน และการสอนของครู ส่วนปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์
 (2535 : 60) ได้กำหนดขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ไว้สามขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมการใช้
 หลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร อย่างไรก็ตาม
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา (2537 : 263) ก็ได้กล่าวถึง ระบบการใช้หลักสูตรที่ดีควร
 ประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญสี่ประการได้แก่ ขั้นเตรียมการ ขั้นการใช้หลักสูตร ขั้นการ
 ประเมินผล และขั้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้หลักสูตร สำหรับคุณภี พงศ์คำสตร์ (น.ป.ป :
 43) ได้แสดงความคิดเห็นว่าผู้บริหาร (รวมผู้ช่วยทุกฝ่าย) ในฐานะผู้นำการใช้หลักสูตรจำเป็น
 ต้องมีบทบาทหน้าที่ในการใช้หลักสูตรดังนี้ ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจแล้วชักนำให้ครูผู้สอนเข้าใจ
 หลักสูตร มีการแก้ไขหลักสูตรเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงแล้วควบคุมดูแลและติดตามผลการใช้
 หลักสูตร

กรมสามัญศึกษา (2534 : 1-46) ได้เสนอแนวทางในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ ซึ่งผู้
 วิจัยใช้เป็นองค์ประกอบในการศึกษาครั้งนี้ สรุปได้เป็นห้าองค์ประกอบ คือ การเตรียมการใช้
 หลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตร การสนับสนุนการใช้หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร จะกล่าวในรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการใช้หลักสูตร

เป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องคำนึงถึง เพราะการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เกิดขึ้นที่โรงเรียนจำเป็นต้องสำรวจจุดแข็ง และสภาพต่างๆ ของโรงเรียน กรมสามัญศึกษา (2534 : 1-10) ได้เสนอแนวคิดว่า โรงเรียนมีความจำเป็นต้องเตรียมการในเรื่องการนำหลักสูตรไปปฏิบัติดังนี้

1.1 การจัดให้มีคณะกรรมการการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการผู้ปกครองและครู คณะกรรมการศิษย์เก่าและมูลนิธิต่างๆ ที่จะทำให้การสนับสนุน ในด้านการประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น การช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ คณะกรรมการวิชาการ ของโรงเรียน ช่วยวางแผนการใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร นอกจากนี้โรงเรียนต้องอาศัยชุมชนและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเช่น เป็นวิทยากร ท้องถิ่น สถานประกอบการเพื่อจะได้จัดวิชาเลือกและกิจกรรมตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน

1.2 การจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียน เช่น จำนวนนักเรียนในพื้นที่ การคมนาคม ความถนัด ความสนใจ ความสามารถของนักเรียน ฯลฯ ข้อมูลเกี่ยวกับครูเช่น วุฒิการศึกษา วิชาเอก วิชาโท ความสามารถพิเศษ ประสบการณ์ ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ แหล่งวิทยากร ซึ่ง อ่ำภา บุญช่วย (2537 : 29) ก็ได้ให้ความเห็นว่าผู้บริหารต้องคำนึงถึงขนาดของห้องเรียน จำนวนนักเรียน ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ ต้องมีให้พร้อม และงบประมาณต้องมีเพียงพอ

1.3 การเตรียมบุคลากร ในระดับเตรียมการนี้ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าฝ่ายและหัวหน้างาน ต้องศึกษาหลักสูตรหรือเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ สามารถตอบปัญหาข้อข้องใจแก่ครูอาจารย์ นักเรียนผู้ปกครองได้ ต้องชี้แจงให้ครูเข้าใจหลักสูตร การจัดทำแผนการสอนที่เน้นกระบวนการ จัดให้ครูได้สอนวิชาที่ตรงกับวุฒิ ความรู้ความสามารถพิเศษของครู สำหรับ สัจจิต อุทรานันท์ (2528 : 263) ได้กล่าวถึง งานเตรียมบุคลากรเป็นงานที่มีความสำคัญมาก ก่อนนำหลักสูตรไปปฏิบัติต้องชี้แจงให้ครูได้เข้าใจ จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลตามหลักสูตร การเตรียมบุคลากร อาจทำได้หลายวิธี เช่น ประชุมชี้แจง อบรมประชุมสัมมนาการเผยแพร่เอกสาร

ส่วนปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 62-63) ได้อธิบายถึง การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้แก่ การเตรียมความพร้อมของครู เช่น การสำรวจจำนวนครูผู้สอน ความพร้อมในการสอน มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การเตรียมเนื้อหาในการสอน การประเมินผล การเตรียมพื้นที่การสอน เพื่อช่วยเหลือครูในด้านการเรียนการสอน การเตรียมผู้บริหารตั้งแต่ผู้อำนวยการ หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้างานอื่นๆ เพื่อเป็นผู้กำกับดูแลหลักสูตรให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

1.4 การจัดหาเอกสารหลักสูตรและจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการสอนโรงเรียน
ควรจัดหาเอกสารหลักสูตรให้ครบถ้วนเพียงพอ และมีระบบบริการที่ดีเอกสารหลักสูตรที่สำคัญมี 27 รายการคือ หลักการของหลักสูตรฉบับปรับปรุง เอกสารแนะนำหลักสูตร คู่มือการสอน แผนการทำแผนการสอน หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรวิชาอาชีพ คู่มือหลักสูตรวิชาอาชีพ คู่มือการประเมินผลมัธยมศึกษาตอนต้น คู่มือการประเมินผลมัธยมศึกษาตอนปลาย คู่มือการจัดกิจกรรมระดับมัธยมศึกษา คู่มือการแนะแนว มัธยมศึกษา คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ม.1-3 คู่มือการจัดกิจกรรมรุกรชาชาติ ม. 1- 3 คู่มือการจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ม.1-3 แผนการสอนภาษาไทย ม.ต้น แผนการสอนสังคมศึกษา ม.ต้น แผนการสอนสุขศึกษา ม.ต้น แผนการสอนศิลปศึกษา ม.ต้น แผนการสอนภาษา ม.ปลาย แผนการสอนสังคมศึกษา ม.ปลาย แผนการสอนสุขศึกษา ม.ปลาย แนวทางการใช้สื่อการเรียนมัธยมศึกษา กำหนดหนังสือเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดหนังสือเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นอกจากนี้ ต้องจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อช่วยให้ใช้หลักสูตรได้ผลดี ต้องจัดตามความต้องการของครูและนักเรียน มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบสามารถหยิบใช้ได้สะดวกมีการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพใช้ได้เสมอ สำหรับ อ่ำภา บุญช่วย (2537 : 29) ได้เสนอความคิดเห็นว่าในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ โรงเรียนต้องจัดหาเอกสารหลักสูตร เช่น หลักสูตรแม่บท คู่มือการใช้หลักสูตร ระบบการประเมินผล ต้องเตรียมสื่อการเรียน เช่น เครื่องช่วยสอน อุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ และต้องเตรียมหนังสือสำหรับนักเรียน เช่น แบบเรียน แบบฝึกหัด หนังสืออ้างอิง หนังสือส่งเสริมการอ่าน ส่วนแนวคิดของ พันธ์ หันนาคินทร์ (2529 : 221) ในเรื่องการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้ได้ผลต้องมีคู่มือหลักสูตร ตำราประกอบการเรียนการสอน แบบการสอนสำหรับ สัจด อุทรานันท์ (2528 : 7) ก็ได้กล่าวถึงการจัดทำเอกสารหลักสูตรและเอกสาร

ประกอบหลักสูตรได้แก่ คู่มือครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรหรือคู่มือหลักสูตร แผนการสอนกลุ่มวิชาต่างๆ คู่มือประเมินผลการเรียน ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 การจัดอาคารสถานที่ ต้องมีการวางแผนใช้พื้นที่ของอาคารสถานที่ ทั้งอาคารบริเวณของโรงเรียน และสถานที่ใกล้เคียง เช่น วัด ศูนย์เยาวชน สถานที่อื่นๆ ที่โรงเรียนควบคุมดูแลนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด และทั่วถึง ซึ่ง ปรีชาพร วงศ์นครโรจน์ (2535 : 64) ได้เสนอว่า อาคารสถานที่เป็นห้องเรียนบรรยาย ห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง ควรจัดให้พร้อมถ้ามีการปรับปรุงอาคารสถานที่เหล่านั้น ก็ควรทำล่วงหน้าก่อนที่จะเปิดภาคเรียน นอกจากนี้ควรเตรียมห้องสมุด ซึ่งเป็นส่วนช่วยสนับสนุนการสอนให้ได้ผลดี ควรจัดเตรียมหนังสือเอกสารต่างๆ ให้พร้อม รวมทั้งอาคารสถานที่ฝึกงานสำหรับวิชาการทำงานและอาชีพ เพื่อจะได้ฝึกทักษะปฏิบัติและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การเตรียมการใช้หลักสูตร เป็นการเตรียมความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ การจัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน การเตรียมบุคลากร การจัดหาเอกสารหลักสูตรและจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสอน และการจัดอาคารสถานที่

2. การดำเนินการใช้หลักสูตร

เป็นขั้นตอนการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด กรมสามัญศึกษา (2534 : 11 - 27) กล่าวว่าไว้ว่า การดำเนินการใช้หลักสูตรนับเป็นงานหลักที่ต้องมีการเตรียมการหรือวางแผนการดำเนินการอย่างรัดกุม มิฉะนั้นแล้วก็จะส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานอื่นๆ และส่งผลเสียต่อระบบการบริหารโรงเรียนโดยรวมได้ จัดเป็นงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ การจัดรายวิชา การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม ควรจัดกิจกรรม การจัดตารางสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน ปรีชาพร วงศ์นครโรจน์ (2535 : 1) ก็ได้ให้ความเห็นเช่นกันว่า การดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นงานวิชาการที่เป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารการศึกษา

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) ได้ให้ความหมายงานวิชาการในแง่ของสถานศึกษาได้แก่ งานการควบคุมดูแล หลักสูตรการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นต้น สอดคล้องกับ อ่ำภา บุญช่วย (2537 : 85) กล่าวว่างานวิชาการในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับการจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การทำแผนการเรียน การจัดครูสอนแทน การแบ่งกลุ่มการเรียน และการสอนซ่อมเสริม นอกจากนี้ประวิทย์ มาดีประเสริฐ (2536 : 10) ก็ได้ให้ข้อคิดว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารงานโรงเรียน ต้องสนับสนุนอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ วัสดุ วัสดุอุปกรณ์ การนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการสอน การวัดผลและการจัดสภาพการเรียนการสอน

กรมสามัญศึกษา (2534 : 12) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับงานดำเนินการใช้หลักสูตรไว้ดังนี้

2.1 การจัดรายวิชาและจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม เพื่อให้หลักสูตรเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตร โรงเรียนควรจัดวิชาบังคับแก่น ซึ่ง เป็นวิชาพื้นฐานที่สอดคล้องกับชีวิตสังคม ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนเหมือนกัน การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มควรจัดให้ละกัน ส่วนวิชาบังคับเลือกเป็นวิชาพื้นฐานที่มีความต้องการแตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่น โรงเรียนอาจจะต้องพิจารณาโดยนำรายวิชาที่กรมวิชาการจัดทำไว้มาเปิดสอนก็ได้ และให้นักเรียนเข้ากลุ่มเรียนตามความสนใจ การจัดวิชาเลือกเสรี เป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกตามความสนใจหรือตามความถนัด ตามความต้องการของแต่ละคน โรงเรียนต้องพิจารณานำรายวิชา ที่กรมวิชาการจัดทำไว้ส่วนหนึ่งและที่โรงเรียนจัดทำไว้ส่วนหนึ่งมาประกอบการเปิดสอน เช่น จัดวิชาพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธทุกคน

อรสา ปราชัญญนคร (2525 : 59) ได้กล่าวว่า การจัดรายวิชาควรให้นักเรียนได้เลือกหลายๆ อย่างตามความถนัด และความสนใจของนักเรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลักในการพิจารณา เช่น บุคลากร สถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน ส่วนปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 185) ก็ได้เสนอว่า การจัดรายวิชาให้เรียนมีทั้งวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรี เป็นหน้าที่ของฝ่ายวิชาการ ที่จะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรให้เข้าใจในการจัดวิชาเรียน ต้องมีการสำรวจสภาพท้องถิ่น สำรวจความต้องการของนักเรียน

ความต้องการของสถานประกอบการ ความพร้อมของสถานศึกษาในด้านสถานที่แล้ววิเคราะห์ไปสู่การจัดวิชาเรียนขึ้น ส่วนการจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม อ่ำภา บุญช่วย (2537 : 77) ได้เสนอให้โรงเรียนจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละอย่าง ที่จัดขึ้นจะเป็นโอกาสให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างดีที่สุด

2.2 การจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา นักเรียนมีโอกาสได้รับการพัฒนาที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการ กรมสามัญศึกษา (2534 : 14-15) ได้กล่าวถึง โครงสร้างของหลักสูตรกิจกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดให้เข้าร่วมกิจกรรมภาคเรียนละ 5 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค คือกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวภาษา หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค กิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียน 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค กิจกรรมชุมนุมให้นักเรียนได้เลือกตามความสนใจและความถนัด 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค กิจกรรมอิสระของผู้เรียนให้นักเรียนได้ใช้เวลาของตนเองให้เป็นประโยชน์ตามความสนใจความสมัครใจ 2 คาบ/สัปดาห์/ภาค ยุทธศักดิ์ ยัมแสน (2535 : 129) ให้ความเห็นไว้ว่า กิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของผู้เรียนเป็นกลุ่มๆ ตามความสนใจและความถนัด ผู้เรียนต้องช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา อันเป็นการปลูกฝังลักษณะที่ดีในสังคมระบอบประชาธิปไตย การจัดกิจกรรมนั้นจะต้องประกอบไปด้วยสมาชิกที่มีความสนใจที่ใกล้เคียงกัน ร่วมกันเข้าทำงานในทางสร้างสรรค์ มีจุดมุ่งหมายร่วมกันเพื่อพัฒนากิจกรรมที่น่าสนใจร่วมกัน

2.3 การจัดตารางสอน คือ การทำตารางกำหนดวัน เวลา สถานที่ วิชาและกลุ่มผู้เรียนที่จะทำการเรียนการสอน ปกติจะจัดไว้เป็นสัปดาห์ (อ่ำภา บุญช่วย, 2537 : 67) เนื่องจากหลักสูตรฉบับปรับปรุงกำหนดให้มีการเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีและกิจกรรม โรงเรียนต้องจัดการให้รัดกุม ซึ่งกรมสามัญศึกษา (2534 : 20) ได้เสนอขั้นตอนการจัดทำตารางสอนว่า ให้มีการสำรวจจำนวนครูที่จะสอนในรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ กำหนดให้ทุกหมวดวิชาแจ้งการใช้ห้องเรียนอย่างละเอียดแล้วให้ตัวแทนของหมวดวิชาได้ประชุมร่วมกันกำหนดวันจัดทำ ประกาศการใช้ตารางสอน และเตรียมการแก้ปัญหาเมื่อเปิดเรียน รวีวรรณ ฐมชัย (2536 : 199) ได้กล่าวถึงหลักการจัดทำตารางสอนไว้ดังนี้ ควรเริ่มจากวิชาที่ยากที่สุดก่อน เช่น วิชาอุตสาหกรรม ศึกษาศาสตร์ แล้วจัดวิชาที่นักเรียนเลือกน้อยที่สุดก่อนจากนั้นจึงจัดวิชาที่ยังคิบบัณฑิตท้าย โรงเรียนควรจัดให้นักเรียนได้เรียนตามที่ได้เลือกมากที่สุด คล้ายกับที่ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 :

187) ได้ให้หลักในการจัดการการสอนไว้ว่า ให้จัดให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร มีการพิจารณาธรรมชาติของแต่ละวิชา เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเครียดหรือเหนื่อยเกินไป ควรจัดให้มีเวลาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และจัดเวลาให้ครูผู้สอนว่างตรงกัน เพื่อประชุมหารือในภาควิชา

2.4 การวัดผลและประเมินผลการเรียน เป็นกิจกรรมทางวิชาการที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งโดยปกติการประเมินผลในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการคือการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (นิพนธ์ กินาวงศ์. 2523 : 71-72) ระเบียนกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ได้กำหนดว่า ผู้เรียนต้องเรียนวิชาบังคับ และวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างจำนวน 90 หน่วย ต้องได้หน่วยการเรียนไม่น้อยกว่า 80 หน่วยการเรียน ต้องได้หน่วยการเรียนวิชาบังคับแกน ภาษาไทยและสังคมศึกษา ต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80 หน่วยการเรียนของเวลาทั้งหมดที่จัดกิจกรรม (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 26)

การตัดสินผลการเรียนในแต่ละรายวิชา ให้ใช้ตัวเลขแสดงดังนี้ (กรมวิชาการ. 2534 : 5)

4	หมายถึง ผลการเรียนดีมาก
3	หมายถึง ผลการเรียนดี
2	หมายถึง ผลการเรียนปานกลาง
1	หมายถึง ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
0	หมายถึง ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

และให้ใช้อักษรแสดงผลการเรียนที่มีเงื่อนไขในแต่ละรายวิชาดังนี้

นส หมายถึง ไม่มีสิทธิ์เข้ารับการประเมินผลปลายภาคเรียนเนื่องจากมีเวลาเรียนไม่ครบร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

ร หมายถึง รอการตัดสินหรือยังไม่ได้ตัดสิน ซึ่งเนื่องจากไม่ได้เข้าสอบกลางภาคเรียนหรือไม่เข้าสอบปลายภาคเรียน หรือเนื่องจากไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

ผ หมายถึง ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด ที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียนและผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของกิจกรรมตามที่กำหนด

มผ หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ถึงร้อยละ 80 และไม่ผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญของกิจกรรมตามที่กำหนด

มก หมายถึง เรียนโดยไม่นับหน่วยการเรียนรู้ มีเวลาเรียนครบร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

สรุปได้ว่า การดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นงานวิชาการที่เป็นหลักของการจัดการศึกษา ในโรงเรียน คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร จึงต้องมีการดำเนินการที่ดี ประกอบด้วย การจัดรายวิชา และการจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม การจัดกิจกรรม การจัดตารางสอน และการวัดผลประเมินผล

3. การสนับสนุนการใช้หลักสูตร

กรมสามัญศึกษา (2534 : 29-35) ให้ความเห็นไว้ว่าในการบริหารหลักสูตรให้บรรลุตามหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรฉบับใด ๆ งานสนับสนุนการใช้หลักสูตร ซึ่งได้แก่ งานปกครอง งานธุรการ และงานบริการ เป็นงานสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิบัติการใช้หลักสูตร ประสบผลสำเร็จได้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่างานการดำเนินการใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยตรง หลักสูตรฉบับปรับปรุง มีประเด็นสำคัญที่ปรับเปลี่ยน และมุ่งเน้นหลายประการ งานสนับสนุนการใช้หลักสูตร จึงต้องเพิ่มบทบาทหน้าที่และให้ความร่วมมือกับงานการดำเนินการใช้หลักสูตรมากกว่าการใช้หลักสูตรฉบับเดิม ประเด็นสำคัญของการปรับเปลี่ยนและมุ่งเน้นได้แก่ การลดวิชาบังคับแก่น และเพิ่มวิชาบังคับเลือกและวิชาบังคับเลือกเสรีมากขึ้น การเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นหรือโรงเรียนสร้างหลักสูตรรายวิชาต่างๆ ตามโครงสร้างวิชาบังคับ และวิชาเลือกเสรีได้ตามความต้องการและการมุ่งเน้นที่ทักษะกระบวนการ

กรมสามัญศึกษา (2534 : 29-30) กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า สิ่งที่ปรับเปลี่ยนและมุ่งเน้นที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะส่งผลให้สภาพงานวิชาการเพิ่มความซับซ้อน ต้องอาศัยทรัพยากร ระยะเวลา และการสนับสนุนจากหลายฝ่าย เช่น ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และความร่วมมือของครู อาจารย์ ในอันที่จะเปิดสอนรายวิชาเลือกมากขึ้น ต้องใช้ระยะเวลาในการจัดตารางสอนมากกว่าเดิม ต้องใช้งบประมาณ สำหรับจัดซื้อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการจัดการเรียนการสอน และอาคารสถานที่เพิ่มขึ้น ต้องจัดระบบให้นักเรียนดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ให้รัดกุมยิ่งขึ้น ตลอดจนต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอนมากกว่าเดิม เป็นต้น การสนับสนุนการใช้หลักสูตรมี

สามประการ ได้แก่ การสนับสนุนการใช้หลักสูตร โดยงานปกครอง การสนับสนุนการใช้หลักสูตร โดยงานบริการ และการสนับสนุนการใช้หลักสูตรโดยงานธุรการ การสนับสนุนการใช้หลักสูตร โดยงานปกครอง เป็นงานที่มุ่งเน้นให้นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข ช่วยให้การจัดการเรียนการสอน และความเป็นอยู่ในโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น โดยการส่งเสริม รักษา พัฒนาระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และป้องกัน/แก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน รวีวรรณ ชุมชัย (2536 : 211) ก็ได้กล่าวถึงงานด้านการปกครอง นักเรียนว่าเป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนจัดบริการในด้านความเป็นอยู่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียน ส่วนใหญ่มักอาศัยผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครองคอยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน

การสนับสนุนการใช้หลักสูตรโดยงานบริการ เป็นงานที่มุ่งบริการนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย รวมทั้งดำเนินการให้ อาคารสถานที่ ห้องเรียน เป็นที่จัดการเรียนการสอน พักผ่อน ออกกำลังกาย เป็นสถานที่ที่เป็นระเบียบสวยงาม สามารถใช้สอยได้อย่างสะดวก ปลอดภัย งานบริการประกอบด้วย งานในด้านอาคารสถานที่ แผนกอาหารและที่พัก การจัดการหอสมุด

การสนับสนุนการใช้หลักสูตรโดยงานธุรการ งานธุรการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ส่วนใหญ่ ได้แก่การจัดหา จัดซื้อ จัดจ้างเพื่อให้ได้มาซึ่งวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน ซึ่งงานธุรการของโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรฉบับเดิม ได้ทำหน้าที่นี้อยู่แล้ว แต่เนื่องจากการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงเป็นหลักสูตรที่มีรายวิชาเลือกกว้างกว่าหลักสูตรเดิม และเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นทักษะกระบวนการ ความต้องการใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนจึงมีปริมาณมากและหลากหลายกว่าเดิม งานธุรการจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริการให้รวดเร็วทั่วถึงและถูกต้อง รวมทั้งพัฒนาบุคลากรในงานธุรการให้พร้อม พันธ์ หินาคินทร์ (2529 : 327) ได้กล่าวในเรื่องนี้ไว้ว่า งานธุรการเป็นกรบริการหน่วยงานต่างๆ ของโรงเรียน จัดเป็นการอำนวยความสะดวก ในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดหมายที่ต้องการ ซึ่ง นิพนธ์ กินาวงศ์ (2523 : 76) ก็ได้กล่าวว่า งานธุรการเปรียบเสมือนแขนขาของงานบริหารโรงเรียน เพราะงานธุรการเป็นเครื่องสนับสนุนให้โรงเรียน เป็นสถานที่ให้บริการของวิชาการทำให้การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างราบรื่น งานธุรการโรงเรียนประกอบด้วย งานธุรการทั่วไป งานสารบรรณ งานเกี่ยวกับเงิน งานพัสดุครุภัณฑ์ งานอาคารสถานที่ งานความปลอดภัยและบริการอาหาร

สรุปได้ว่าการนำหลักสูตรไปปฏิบัตินั้นจะต้องมีงานอื่นๆ ได้แก่ งานปกครอง งานบริการ
งานธุรการ มาช่วยอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จ

4. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ดุชนี พงศ์ศาสตร์ (ม.ป.ป : 11) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง
การเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการปรับปรุงเพิ่มเติมหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพและ
ความต้องการของท้องถิ่น ในลักษณะต่างๆ ดังนี้เพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว
การกำหนดกิจกรรมเสริม การทำสื่อเสริม การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การจัดทำราย
วิชาเพิ่มเติม ดังที่กรมสามัญศึกษา (2534 : 37) ก็ได้กล่าวว่าการทรวงศึกษาธิการเปิดโอกาส
ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยกระทรวงศึกษาธิการจัดทำหลักสูตรแม่บทซึ่งประกอบ
ด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้างรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา ตลอดจนระเบียบการวัดผล
และประเมินผลการเรียน แล้วเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นนำหลักสูตรแม่บทไปพัฒนา ให้สอดคล้องกับ
สภาพความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น

1. เป็นหลักสูตรตามโครงสร้างรายวิชาบังคับเลือกหรือรายวิชาเลือกเสรี
2. มีเนื้อหาสาระสอดคล้องและเป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจสังคมของแต่ละท้องถิ่น
โดยเฉพาะ
3. มีวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระ ชี้นำให้เห็นถึงปัญหา ความต้องการของนักเรียน
ผู้ปกครอง/ประชาชน ในแต่ละท้องถิ่น
4. มีเนื้อหาสาระสัมพันธ์สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ทรัพยากรที่มนุษย์
สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ แผนและแนวโน้มของการพัฒนาท้องถิ่น
5. มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้นักเรียนไปใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นสาระสำคัญในการพัฒนา
ชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น
6. มีวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระ สันองตามความต้องการของนักเรียนเฉพาะกลุ่ม
โดยเฉพาะในการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการและงานอาชีพ
7. มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน เล็งรักท้องถิ่น และมี
ส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 167-170) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นที่กรมวิชาการได้กำหนดไว้ 5 ลักษณะดังนี้

1. การเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว ท้องถิ่นอาจทำได้ทุกรายวิชาไม่ว่าจะเป็นกลุ่มวิชาบังคับแกน บังคับเลือก หรือวิชาเลือกเสรีโดยยึดจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดเป็นหลัก ส่วนเนื้อหาของรายวิชานั้นอาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

2. การกำหนดกิจกรรมเสริม กิจกรรมต่างๆ ในทุกรายวิชา ท้องถิ่นสามารถพัฒนาให้เหมาะสมกับนักเรียนในท้องถิ่นนั้นๆ หรือจะกำหนดกิจกรรมใหม่ก็ได้ โดยไม่ทำให้จุดประสงค์คำอธิบายรายวิชา และคาบเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเปลี่ยนแปลง

3. การทำสื่อเสริม ท้องถิ่นสามารถพัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นซึ่งสามารถจัดทำได้หลายลักษณะ เช่น หนังสือเรียน แบบฝึกหัด หนังสือประสบการณ์ คู่มือครู คู่มือการเรียนการสอน

4. การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ท้องถิ่นสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในทุกรายวิชาให้เหมาะสมกับนักเรียนในท้องถิ่นนั้นๆ โดยไม่ทำให้จุดประสงค์การเรียนรู้ คาบเวลาตามหลักสูตรเปลี่ยนแปลง

5. การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม เป็นการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาขึ้นมาใหม่จึงต้องไม่เป็นรายวิชา หรือเนื้อหาวิชาซ้ำซ้อนกับเนื้อหา หรือรายวิชาที่มีอยู่ในหลักสูตรก่อนแล้ว

ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น คือ การเพิ่มรายละเอียดเนื้อหา กำหนดกิจกรรมเสริม การทำสื่อเสริม การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของนักเรียน การที่กระทรวงศึกษาธิการเปิดโอกาสให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นได้นั้น นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมากเพราะจะช่วยให้นักเรียนซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตได้เรียนรู้ ในสิ่งที่มีความหมายต่อเขาอย่างแท้จริงและทำให้สามารถอยู่และประกอบอาชีพในถิ่นกำเนิดด้วยความภาคภูมิใจ ไม่ต้องเร่ร่อนหางานทำในที่อื่น อีกทั้งจะช่วยให้เศรษฐกิจ สังคม ในระดับท้องถิ่นพัฒนาสูงขึ้น

5. การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร

การนิเทศ เป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ในการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการนิเทศไว้ดังนี้

กูด (คุชฎี พงศ์ศาสตร์. น.ป.ป. : 1 ; อ้างอิงมาจาก Good) กล่าวว่า การนิเทศ การศึกษาหมายถึง ความพยายามทุกอย่างของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษาในการแนะนำครู หรือ บุคคลอื่นที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษาให้รู้จักเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอน ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพการศึกษา ช่วยในการพัฒนาครู ช่วยในการเลือก และปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยปรับปรุงเนื้อหาการสอน ปรับปรุงวิธีสอน และช่วยปรับปรุงการประเมินผล การสอน ส่วน นิพนธ์ ภูริณาย (2528 : 39) ได้สรุปการนิเทศการศึกษา คือการให้ความช่วยเหลือครูในทุกแง่มุมให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามมุ่งหมาย การนิเทศจัดเป็นหน้าที่ด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารโดยตรง ที่จะต้องวางมาตรการให้ความช่วยเหลือครูให้รู้จักปรับปรุงตนเอง เพื่อให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ ส่วนการติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนก็เป็นสิ่งที่ต้องกระทำเพราะจะได้ทราบว่า หลักสูตรมีคุณภาพดีเพียงใด ผลผลิตของหลักสูตรคือ ผู้เรียนเมื่อจบออกไปแล้วเป็นอย่างไร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 181) ได้เสนอการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาไปใช้ให้ได้ผลตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรจำเป็นต้องมีการนิเทศและติดตามผล บุคลากรที่มีบทบาทในการนิเทศติดตามผล คือ ฝ่ายบริหารประกอบด้วย ผู้บริหารทุกระดับ และฝ่ายวิชาการประกอบด้วย บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการทุกระดับ

การติดตามผลการใช้หลักสูตร เป็นส่วนประกอบสำคัญประการหนึ่งของระบบบริหารทั้งนี้ เพราะการติดตามผลทำให้ผู้บริหารทราบว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ มีข้อบกพร่องประการใด ซึ่งเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารตัดสินใจปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานในช่วงต่อไปให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการติดตามผล เป็นกลไกในการควบคุมคุณภาพของการทำงานให้บรรลุตามนโยบายที่วางไว้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 182-184) ได้เสนอแนวทางการติดตามผลการใช้หลักสูตรว่า ควรมีการติดตามผลด้านการจัดการศึกษาสิ่งที่ควรติดตามเริ่มตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การบริหารหลักสูตร การเรียนการสอน การติดตามผลด้านผลผลิต เป็นการติดตามผลจากการจัดการศึกษาว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และกิจกรรม

ที่ปฏิบัติตามหลักสูตร คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด รวมทั้ง ประเมินเจตคติของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในทำนอง เดียวกัน อำภา บุญช่วย (2537 : 33) ก็ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ผู้บริหาร ต้องรู้จักติดตามผลการใช้หลักสูตร ซึ่งได้จากผลการศึกษานักเรียน การใช้แผนการสอนของ ครู ติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน องค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่ ครู เครื่องอำนวยความสะดวก ส่วน กรมสามัญศึกษา (2534 : 43) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการ ส่งเสริมการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้ การใช้หลักสูตรดำเนินไปด้วยดี และประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียนโดยทั่วไปจึงให้ความสำคัญแก่การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และส่งเสริมทั้งด้วยตนเองและส่งเสริมให้ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน ทำหน้าที่นี้ด้วย ในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและ ส่งเสริมการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนสามารถดำเนินการด้วยตนเอง และหรือส่งเสริม ให้ผู้บริหารระดับรองๆ ลงมาปฏิบัติด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ หลายประการ เช่นการประชุมชี้แจง การใช้หลักสูตร การร่วมประชุมวางแผนการสอนกับหมวดวิชา หรือครูอาจารย์ผู้สอน การ เยี่ยมเยียนห้องเรียนขณะทำการสอน การพบปะพูดคุย เป็นต้น

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ จะต้องมีการนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตร ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องกำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วีระพงษ์ กิตติเชษฐ์วรรัตน์ (2536 : 134) ได้ศึกษา ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยศึกษาลี้ด้าน คือ ด้านโครงสร้าง หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอนและด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรปฏิบัติการสอนพบว่า มีปัญหาอยู่ ในระดับปานกลางทุกด้าน

ประวิทย์ มาดีประเสริฐ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารงานวิชาการ ในเขตการศึกษา 6 พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอน คือการสอนของครูเน้นเนื้อหา หรือข้อมูลมากกว่าเน้นกระบวนการ ไม่ใช่ประโยชน์จากวิทยาการ แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระในท้องถิ่น ไม่สร้างหลักสูตรสนองต่อความสนใจและความถนัดของนักเรียน และความต้องการของท้องถิ่น ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน คือครูขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบการประเมินผลการเรียน ขาดการนิเทศเรื่องการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน คือ ขาดห้องแนะแนว ขาดการพัฒนาฝึกอบรม การจัดกิจกรรมบังคับ การจัดกิจกรรมอิสระไม่จัด กิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้อยู่ และขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

สำเริง ช่างแต้ม (2537 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาอยู่ในเกณฑ์มากแต่ด้าน คือ การประเมินผลการเรียน การใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการวงสอน การจัดแผนการเรียน การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและการจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกันในสี่ด้านคือ การควบคุมการใช้หลักสูตร การจัดแผนการเรียน การสอนซ่อมเสริม และการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาเป็นปัจจัยประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานอาชีพและวิชาอาชีพ

วิวัฒน์ สัมฤทธิ์วัฒนาสัย (2534 : ง) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในทฤษฎีของผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 และ 8 พบว่า ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนคือ ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การนำวิทยาการ และแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน คือ การได้รับคู่มือ อุปกรณ์การเรียนการสอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทันต่อการใช้อยู่ ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล คือครูขาดความ

สามารถในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลด้านจิตพิสัย ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนคือ ครูและนักเรียนขาดความเข้าใจในการจัดกิจกรรมอิสระ การจัดกิจกรรมไม่กว้างขวางพอให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด และความสนใจ เมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาการใช้หลักสูตรตามทฤษฎีของผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งอยู่ในขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่าปัญหาอยู่ในระดับปานกลางตรงกันทุกด้าน

พัฒนาพงศ์ แจ่มวัฒนะชัย (2536 : 151-153) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตามทฤษฎีของผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร โดยศึกษาห้าด้านคือด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จ. กำแพงเพชร จำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งคือต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งห้าด้าน

สุภาวรัตน์ ศรีสำราญ (2538 : 132-133) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา มีระดับปัญหาการใช้หลักสูตร ทั้งในด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับปัญหาการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน

เจริญ ชุนเสกขร (2537 : 179) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริหารและการบริการวัสดุหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียน และการบำรุงขวัญเพื่อให้งานกำลังใจแก่ครูอยู่ในระดับมาก ได้มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดอบรมการใช้หลักสูตรให้แก่

ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ทุกคน ควรจัดครูเข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถและความถนัด ควรเชิญทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ควรกำกับดูแล ให้ครูอาจารย์ประเมินผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งก่อนและหลังสอน ควรนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ควรรับฟังและให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ แก่ครูอาจารย์อย่างทั่วถึง

วาสนา ฌ นคร (2533 : 9) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่ ปัญหาที่พบคือขาดงบประมาณสนับสนุน เอกสารหลักสูตรและสื่อไม่เพียงพอกับความต้องการ ครูขาดความรู้และทักษะในการสร้างสื่อ อีกทั้งครูไม่มีเวลาเตรียมตัว เนื่องจากมีงานอื่นต้องรับผิดชอบมากไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อย่างสม่ำเสมอ และประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ นอกจากนี้ครูต้องสอนวิชาที่ตนไม่ถนัด ครูขาดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอน ครูไม่มีเวลาพอ สำหรับการสร้างเครื่องมือวัดสรุปประสงค์ และครูขาดความชำนาญในการวัดผลการปฏิบัติ

สุรพล หอมหวล (2531 : 114) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

สมหมาย หนูเจริญ (2535 : 124) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง พบว่า ระดับการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง ตามทัศนะของผู้บริหารและครูอาจารย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ขึ้นไป โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

สปาร์ค (เจริญ ชนเสถียร. 2537 : 46 ; อ้างอิงมาจาก Sparks. 1960 : 3606) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้บริหารในระดับไฮสกูล ในรัฐเคนตักกี สหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเข้าใจในการบริหารงานได้ดีกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็ก

ไดมูซิโอ (Dimuzio. 1990 : 3803-A) ศึกษาขนาดของโรงเรียน บรรยากาศในโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาในมลรัฐนิวยอร์ก โดยศึกษาจากกลุ่มนักเรียนระดับ 7-12 หรือระดับ 9-12 จาก 53 โรงเรียน จากการศึกษพบว่า ขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยที่นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาการอ่านต่ำกว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลอพาร์ดี (เจริญ ชนเสถียร. 2537 : 46 ; อ้างอิงมาจาก Lopardi. 1978 : 648-649-A) ศึกษาสมรรถภาพในการวางแผนหลักสูตรของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัศึกษามีส่วนช่วยในการวางแผนหลักสูตรการจัดสภาพการเรียนการสอน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอน มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ครูมีความรู้ เข้าใจหลักสูตร และจำเป็นต้องรับรู้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนของครู อาจารย์ใหญ่ยังคงมีบทบาทสำคัญในการแนะครูให้รู้แหล่งอุปกรณ์ในชุมชนหรือสังคม เกี่ยวกับการวัดผลครูยอมรับความสำคัญของการวัดผลแบบไม่เป็นทางการมากและประการสำคัญที่สุด อาจารย์ใหญ่ต้องแนะแนวทางหรือช่วยครูคิดเลือกหัวข้อการเรียนที่สัมพันธ์กับความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้ยังพบว่าอาจารย์ใหญ่ยังมีข้อบกพร่องคือ

1. อาจารย์ใหญ่ยังช่วยครูพัฒนาเกี่ยวกับสิ่งกีดขวางเนื้อหาวิชาน้อยมาก
2. อาจารย์ใหญ่ยังไม่ได้พัฒนาตนเองอย่างเพียงพอ ในการที่จะตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนที่มีผลแน่นอน
3. อาจารย์ใหญ่ควรพัฒนาความรู้ของตน เพื่อให้สามารถช่วยเหลือครูในการเลือกวัสดุอุปกรณ์การเรียน
4. อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือทางด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนอย่างจำกัด
5. อาจารย์ใหญ่ควรส่งเสริมครูให้ใช้ข้อสอบมาตรฐานให้มากขึ้น

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ในบทนี้กล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิธีการจัดการกับข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จำนวน 200 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 132 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนแล้วสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่างตามตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสิทธิภาพการดำรงตำแหน่งและ
ขนาดโรงเรียนที่สังกัดของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

ตัวแปร	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประสิทธิภาพการดำรงตำแหน่ง		
ประสิทธิภาพต่ำกว่า 10 ปี	93	61
ประสิทธิภาพตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	107	71
รวม	200	132
ขนาดโรงเรียนที่สังกัด		
ขนาดเล็ก	50	31
ขนาดกลาง	80	54
ขนาดใหญ่	70	47
รวม	200	132

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น
สามตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจ
รายการ (check-list) เพื่อทราบถึงตัวแปรอิสระเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่ง
และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านต่างๆ หัวข้อ คือ การเตรียมการใช้หลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตร การสนับสนุนการใช้หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีห้าระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open-ended questionnaire)

วิธีสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อการศึกษาครั้งนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถาม ที่สร้างเสร็จเสนอคณะกรรมการควบคุมประกันคุณภาพเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และรับการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิสามท่าน คือ

1. ดร. สุริยา เหมตะศิลป์ อาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

2. นายอริย์ ก้าวพานิช ศึกษาพิเศษที่ศูนย์ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 3

3. นายศุภชัย เพชรรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายแล้ว ไปทดลองกับประชากรที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย จำนวน 30 คน พร้อมหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9530

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท
ตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ต่อไป

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอลิสต์แนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณไปแสดงต่อผู้อำนวยการ
การศึกษามหาวิทยาลัยสงขลา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากผู้อำนวยการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลา และแบบ
สอบถาม เสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมศึกษามหาวิทยาลัยสงขลาที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่างจำนวน 132 คนพร้อมทั้งซองปิดสแตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัย ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการ
ส่งมอบแบบสอบถามคืน และขอความร่วมมือให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ตอบเสร็จแล้วคืนผู้วิจัยภายใน
7 วันหลังจากวันที่ได้รับแบบสอบถาม

3. กรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะมีหนังสือทวงไปอีกครั้ง
เพื่อให้ได้แบบสอบถามให้ได้มากที่สุด

4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน ตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อดำเนินการตามขั้นตอน
ของการวิจัยต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความ
สมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ตามลักษณะของตัวแปร แล้วหาค่าร้อยละ

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของแบบสอบถามตาม
ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมศึกษามหาวิทยาลัยสงขลา

3. เกณฑ์ให้คะแนน

3.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ เพื่อนำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า

3.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 กำหนดคะแนน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Likert, 1967 : 90-95) แสดงปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแต่ละข้อคำถามในระดับใดระดับหนึ่งเพียงระดับเดียวคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 1 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 จัดลำดับความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด

4. ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา เปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดเห็น (opinionnaire) ของเบสท์ (Best, 1977 : 174) คือ

ค่าเฉลี่ย 1.0000 - 2.3333 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.3334 - 3.6667 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.6668 - 5.0000 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก

5. ใช้ t -test ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลาตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

6. ใช้ F - test ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ตามขนาดของโรงเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (statistical package for the social science/personal computer-plus) ได้ค่าสถิติต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (arithmatic mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
4. ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient)
5. ค่าที (t - test)
6. ค่าเอฟ (F -test)

(สิริชัย พงษ์วิชัย. 2534 : 97-155)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน จากกลุ่มตัวอย่างที่
 สุ่มมาศึกษา เพื่อทราบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา และเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยม
 ศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนตามตัวแปรประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน
 รวมทั้งได้ทราบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรด้วย โดยนำเสนอตาม
 ลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample)
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (arithmethic mean)
- SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
- t. แทน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานแบบที (t-distribution)
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานแบบเอฟ (F-distribution)
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- df แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (degree of square)
- SS แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (sum of square)
- MS แทน ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (mean of square)
- P แทน ความน่าจะเป็น (probability)

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอนๆ ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามตัวแปรประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จำแนกตามตัวแปรประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามตัวแปรประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ดังรายละเอียดตามตาราง 2-3

ตาราง 2 จำแนกตามแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนแบบสอบถาม			ฉบับสมบูรณ์	ร้อยละ
	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ		
ผู้บริหารโรงเรียน					
ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง					
ต่ำกว่า 10 ปี	61	59	96.72	59	100
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	71	67	94.37	67	100
รวม	132	126	95.45	126	100
ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด					
ขนาดเล็ก	31	27	87.10	27	100
ขนาดกลาง	54	54	100	54	100
ขนาดใหญ่	47	45	95.74	45	100
รวม	132	126	95.45	126	100

จากตาราง 2 แสดงว่า ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน โดยคิดเป็นร้อยละดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด 126 คน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแล้วพบว่า ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี 59 คน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป 67 คน (ร้อยละ 96.72:94.37) จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจำนวน 27 คน ขนาดกลาง 54 คนและขนาดใหญ่ 45 คน (ร้อยละ 87.10:100:95.74)

ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรในการวิจัย คิดเป็นร้อยละ

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง		
ต่ำกว่า 10 ปี	59	46.80
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	67	53.20
รวม	126	100
ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด		
ขนาดเล็ก	27	21.40
ขนาดกลาง	54	42.90
ขนาดใหญ่	45	35.70
รวม	126	100

จากตาราง 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 46.80 และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 53.20 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 54 คนคิดเป็นร้อยละ 42.90 โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยจำแนกเป็นรายองค์ประกอบและรายข้อ ดังนี้

ตาราง 4 ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จำแนกเป็นรายองค์ประกอบ

องค์ประกอบ ที่	การปฏิบัติงานการใช้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1	การเตรียมการใช้หลักสูตร	2.7589	.7378	ปานกลาง
2	การดำเนินการใช้หลักสูตร	2.8869	.7849	ปานกลาง
3	การสนับสนุนการใช้หลักสูตร	2.8783	.8384	ปานกลาง
4	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	2.7923	.7822	ปานกลาง
5	การนิเทศและติดตามผลการ ใช้หลักสูตร	2.7143	.7210	ปานกลาง
	เฉลี่ย	2.8184	.6307	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง (ดูรายละเอียดรายข้อ ภาคผนวก ค, ตาราง 16-20)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

องค์ประกอบที่	การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา	ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง			
		ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	
		N=59		N=67	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	การเตรียมการใช้หลักสูตร	2.7733	.7122	2.7463	.7647
2	การดำเนินการใช้หลักสูตร	2.8164	.7815	2.9490	.7884
3	การสนับสนุนการใช้หลักสูตร	2.8701	.8427	2.8856	.8409
4	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	2.7203	.6847	2.8557	.8591
5	การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร	2.7482	.7286	2.6844	.7184
	เฉลี่ย	2.7946	.6371	2.8394	.6291

จากตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนในสังกัด

องค์ประกอบที่	การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	ขนาดโรงเรียน					
		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก	
		N=27		N=54		N=45	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	การเตรียมการใช้หลักสูตร	2.8935	.6974	2.8333	.7782	2.5889	.6942
2	การดำเนินการใช้หลักสูตร	3.0216	.7285	3.0494	.7396	2.6111	.8101
3	การสนับสนุนการใช้หลักสูตร	3.0206	.8194	2.9691	.8444	2.6840	.8247
4	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	2.6852	.6173	2.8302	.8245	2.8111	.8277
5	การนิเทศและติดตามผลการ ใช้หลักสูตร	2.6825	.8371	2.7989	.6356	2.6317	.7482
	เฉลี่ย	2.8924	.5881	2.9180	.6102	2.6545	.6590

จากตาราง 6 แสดงว่าค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการปฏิบัติงานการใช้
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนต่างกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

ตาราง 7 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

องค์ประกอบที่	การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น	ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง				t	P>t
		ต่ำกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป			
		N=59		N=67			
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1	การเตรียมการใช้หลักสูตร	2.7733	.7122	2.7463	.7647	.20	.838
2	การดำเนินการใช้หลักสูตร	2.8164	.7815	2.9490	.7884	-.95	.346
3	การสนับสนุนการใช้หลักสูตร	2.8701	.8427	2.8856	.8409	-.10	.918
4	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	2.7203	.6847	2.8557	.8591	-.97	.334
5	การนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร	2.7482	.7286	2.6844	.7184	.49	.622
	เฉลี่ย	2.7946	.6371	2.8394	.6291	-.40	.693

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยภาพรวม ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	1.8924	.9462	2.4831	.0920
ภายในกลุ่ม	123	47.8329	.3889		
รวม	125	49.7253			

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการเตรียมการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	2.0891	1.0446	1.9482	.1469
ภายในกลุ่ม	123	65.9477	.5362		
รวม	125	68.0368			

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการเตรียมการใช้หลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการดำเนินการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	5.3382	2.6691	4.5809	.0121 [*]
ภายในกลุ่ม	123	71.6682	.5827		
รวม	125	77.0064			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการดำเนินการใช้หลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการของ Student-Newman-Keuls ดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการดำเนินการใช้หลักสูตร โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
	X ค่าเฉลี่ย	3.0216	3.0494	2.6111
ขนาดเล็ก	3.0216	-	0.0278	0.4105*
ขนาดกลาง	3.0494	-	-	0.4383*
ขนาดใหญ่	2.6111	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตาราง 12 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	2.6918	1.3459	1.9437	.1475
ภายในกลุ่ม	123	85.1706	.6924		
รวม	125	87.8624			

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	.4035	.2017	.3262	.7223
ภายในกลุ่ม	123	76.0791	.6185		
รวม	125	76.4826			

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนในสังกัดต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	.7208	.3604	.6898	.5036
ภายในกลุ่ม	123	64.2588	.5224		
รวม	125	64.9796			

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พหุศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ดังปรากฏตามตาราง 15

ตาราง 15 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พหุศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง	ความถี่
1.	การเตรียมการใช้หลักสูตร	
1.1	ประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตรมากขึ้น	23
1.2	มีการเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้พร้อม	20
1.3	เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการใช้หลักสูตรให้ครูได้ทราบ	5
1.4	ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้มากที่สุด	5
1.5	การจัดอาคารสถานที่ให้เพียงพอ	5
1.6	จัดงบประมาณสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างเต็มที่	4
1.7	จัดหาเอกสาร คู่มือหลักสูตร และเอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3
2.	การดำเนินการใช้หลักสูตร	
2.1	ควรให้ครูทุกคนทำแผนการสอน	10
2.2	จัดวิชาเรียนให้หลากหลาย	8
2.3	มีการติดตามการสอนของครูให้เป็นไปตามแผนการสอน	7
2.4	ควรเพิ่มบุคลากรเพื่อจะได้จัดวิชาให้หลากหลาย	6
2.5	มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	5
2.6	การสอนควรยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	4
2.7	ควรให้ครูเข้าใจวิธีการประเมินผลการเรียนของนักเรียน	3
2.8	ควรให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน	3

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง	ความก่
3	การสนับสนุนการใช้หลักสูตร	
3.1	ควรจัดห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดหมวดวิชาให้นักเรียนได้ค้นคว้า	9
3.2	ควรควรมีบทบาทในงานแนะแนวทุกคน	8
3.3	ควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน	5
3.4	มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ เบิกจ่ายได้สะดวก	4
4	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	
4.1	เชิญผู้นำชุมชน ผู้มีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น	11
4.2	ควรจัดวิชาการเรียนการสอนสอดคล้องกับอาชีพในท้องถิ่น	10
4.3	ควรมีการสำรวจความต้องการท้องถิ่นเพื่อจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	9
4.4	เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาบรรยายให้กับนักเรียน	8
4.5	ควรมีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นอย่างจริงจัง	7
4.6	จัดให้ครูเข้าใจวิธีการเขียนหลักสูตรท้องถิ่นให้ชัดเจน	6
4.7	ควรมีการประเมินผลว่าวิชาหลักสูตรท้องถิ่นที่เปิดสอนมีประสิทธิภาพแค่ไหน	4
5	การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร	
5.1	ควรมีการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตรสม่ำเสมอ	10
5.2	แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร	9
5.3	ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างจริงจัง	8
5.4	ควรมีการแจ้งผลการนิเทศและประเมินผลเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่อง	5
5.5	มีการประเมินตนเองตามแบบการประเมิน	4

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการอภิปรายคำเ็นตามลำดับคือ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการค้นคว้าข้อมูล อภิปรายผล
ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบระดับ และเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติ
งานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่แตกต่างกันในด้าน
ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนที่สังกัด และเพื่อทราบข้อเสนอแนะ
ในการปรับปรุง การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง
เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จำนวน 132 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น
3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น
แบบสำรวจรายการ ซึ่งประกอบด้วยประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ภาสไ้ต้องค์ประกอบการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรของกรม
สามัญศึกษา 5 องค์ประกอบ จำนวน 42 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตอนที่ 3

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด นำแบบสอบถามนี้
เสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปฏิญานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้
ความเที่ยงตรงด้านโครงสร้างและเนื้อหา แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้
สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่า
ความเชื่อมั่น 0.9530 แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ปรากฏว่าแบบสอบถาม
ที่ผู้วิจัยส่งไปให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบ 132 ชุด ได้รับคืน 126 ชุด ที่สมบูรณ์ 126 ชุด คิดเป็น
ร้อยละ 95 ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 หาค่าร้อยละ เพื่อทราบอัตราส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามตาม
ลักษณะของตัวแปรอิสระ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาการกระจาย
ของข้อมูลของคำถามแต่ละข้อในแต่ละด้านแล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยเทียบกับเกณฑ์ของเบสท์
ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มของตัวแปรโดยใช้การหาค่าที (t-test)
และค่าเอฟ (F-test)
3. แบบสอบถามตอนที่ 3 จัดลำดับความถี่ข้อเสนอแนะแยกตามองค์ประกอบที่ศึกษาเพื่อใช้
ในการอภิปรายผล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรพบว่า

2.1 ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

2.2 ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนองค์ประกอบอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ในแต่ละองค์ประกอบมีดังนี้

3.1 การเตรียมการใช้หลักสูตร ควรมีการประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ ในด้านหลักสูตรมากขึ้น อาจเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูได้ทราบทั่วกัน ผู้บริหารควรจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้พร้อม รวมทั้งอาคารสถานที่ให้พอเพียง มีคู่มือหลักสูตรและเอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อประกอบการค้นคว้าวิจัย

3.2 การดำเนินการใช้หลักสูตร ควรให้ครูทุกคนทำแผนการสอน ผู้บริหารควรเพิ่มบุคลากรในโรงเรียนเพื่อจะได้จัดวิชาเรียนให้หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ มีการติดตามการสอนของครูให้เป็นไปตามแผนการสอน ควรนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง แล้วครูผู้สอนควรเข้าใจวิธีการประเมินผลการเรียนของนักเรียน

3.3 การสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรมีการจัดห้องสมุดโรงเรียน และห้องสมุดหมวดวิชาให้นักเรียนได้ค้นคว้า ครูทุกคนควรมีบทบาทในการให้การแนะแนวแก่นักเรียน มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน หัวหน้าฝ่ายธุรการควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอเบิกจ่ายได้สะดวก

3.4 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ควรเชิญผู้นำชุมชน ผู้มีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น ควรจัดวิชาการเรียนการสอนสอดคล้องกับอาชีพในท้องถิ่น การสำรวจความต้องการของท้องถิ่นเพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน

3.5 การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ควรมีการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตรสม่ำเสมอ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างจริงจัง

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงษ์ กิตติเชษฐสรรค์ (2536 : 134) ที่พบว่าปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนชั้น ม. 1 และม. 2 มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิวัฒน์ สัมฤทธิ์วัฒนาชัย (2534 : ง) ที่พบว่าปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง

พ.ศ. 2533) ในเขตการศึกษา 7 และ 8 อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ตรงกับผลงานการวิจัยของพัฒพงษ์ แจ่มวัฒนะชัย (2536 : 151-153) พบว่าปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533) ตามทฤษฎีของผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชรมีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน

การทบทวนวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากการบริหารได้รับการอบรม ประชุม สัมมนา เรื่องหลักการ โครงสร้าง จุดหมายของหลักสูตร การประเมินผล ทำให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ โดยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ธุรการ ปกครองและบริการ บริหารงาน เพื่อให้การเรียนของนักเรียน และการสอนของครูเป็นไปด้วยความราบรื่น อีกทั้งมีเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนเป็นเป้าหมาย ให้ผู้บริหารได้ดำเนินงาน โดยมีศึกษานิเทศก์และคณะกรรมการประเมินผล ทำการประเมินผลอยู่เสมอ โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงดำเนินงานตามโครงการและนโยบายต่างๆ เช่นโครงการปฏิรูปการศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา บัญญัติ 10 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องพัฒนาโรงเรียนอย่างไม่หยุดยั้ง แต่อย่างไรก็ตาม อาจมีผู้บริหารที่เข้าสู่ตำแหน่งใหม่ยังไม่ได้รับการอบรม ประชุม สัมมนา เรื่องหลักการ โครงสร้าง จุดหมายของหลักสูตร การประเมิน และไม่ได้จัดประชุมให้ความรู้เหล่านั้นแก่ครูได้เข้าใจ ผู้บริหารบางคนอาจมีภาระอื่นที่จะต้องทำมาก ไม่มีเวลาที่จะทำความเข้าใจ เรื่องหลักสูตรและการบริหารงานวิชาการอย่างเต็มที่ อีกทั้งเห็นว่าเป็นงานที่เห็นผลช้า สู้ไปพัฒนางานอื่นที่เป็นรูปธรรมชัดเจนมากกว่า จึงไม่สามารถควบคุมการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ (อำภา บุญช่วย. 2537 : 190) จากการสรุปสภาพปัญหาการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงของ 4 กรม (สพช., สช., กรมสามัญศึกษา, กรมวิชาการ. 2534 : 3-8) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรับการอบรมแล้วไม่สนใจและถ่ายทอดให้กับบุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ ขาดการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น และผู้ปกครอง และขาดการพัฒนา ระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนได้รับเอกสารหลักสูตรซ้ำ ส่งไม่ทั่วถึงและน้อยเกินไป คำอธิบายไม่สอดคล้อง การใช้ภาษาเข้าใจยาก ขาดตัวอย่างแผนการสอนที่เน้นกระบวนการ จึงทำให้ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ระดับปานกลาง

น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมากขึ้นหากได้มีการสำรวจผู้บริหารโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับการอบรมเรื่องหลักสูตรให้ได้รับการอบรมให้เข้าใจ ควรมีการอบรมเรื่องหลักสูตรพร้อมๆ กับการอบรมผู้บริหารก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง และสร้างความตระหนักในความสำคัญ

ของหลักสูตรให้แก่ผู้บริหาร เมื่อผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้เรื่องหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ควรถ่ายทอดให้ผู้สอนได้เข้าใจด้วย สอดคล้องกับความเห็นของธีรฤดี ประทุมพรัตน์ และคนอื่นๆ (2530 : 103) ที่กล่าวว่า การมอบหมายให้บุคลากรปฏิบัติงานใดๆ จำเป็นที่บุคลากรนั้นต้องมีคุณสมบัติ ขณะเดียวกันควรจัดให้มีการอบรมเรื่องนั้นๆ โดยตรง จึงจะปฏิบัติงานได้ผลดี คงไม่มีผู้ใดที่จะสามารถชักนำให้ผู้สอนหันมาสนใจหลักสูตรได้ดีเท่าผู้บริหารโรงเรียน วิธีการชักนำที่ดีที่สุดก็คือ ผู้บริหารให้ความสนใจ แนะนำ ชี้แจงและส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและเห็นความสำคัญด้วยตนเอง (สุรพล หอนทวล. 2531 : 21) นั่นคือผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับบทบาทเป็นผู้นำการใช้หลักสูตร สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนที่เสนอแนะว่าควรประชุมชี้แจงให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตรด้วย โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการใช้หลักสูตร เพื่อผู้บริหารและครูได้ดำเนินการไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบ ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมีขมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกันและขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า

2.1 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกันมีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมีขมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวมและรายละเอียดประกอบไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัมหมาย หนูเจริญ (2535 : 124) ที่พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิจิตร ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ พิณเพ็งค์ แจ่มวัฒนะชัย (2536 : 151-153) พบว่า ผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จ.กำแพงเพชร ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ผลงานวิจัยของ ธีรฤดี หุนเสถียร (2537 : 179) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลาที่ปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่แตกต่างกันด้านประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ดังกล่าวโดยภาพรวมและแต่ละองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งใหม่ที่เป็นผู้บริหารแล้วยังได้มีโอกาสได้ฝึกอบรม ประชุม สัมมนาตามโครงการต่างๆ และได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองอยู่เสมอ อีกทั้งมีผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาหลายคนที่ได้ศึกษาในระดับปริญญาโท หลายคนได้ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ ผู้ที่ยังไม่มีโอกาสดังกล่าวไปศึกษาหาความรู้จากโรงเรียนอื่นๆ ที่ทำได้ดีเอาเป็นแบบอย่าง ทำให้เข้าใจได้มาก (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2539 : 34) เป็นเหตุให้มีความรู้ความสามารถเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2525 : 126) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า บางประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติงานใหม่ๆ มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถแก้ปัญหา มีโอกาสได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง มีโอกาสในการพัฒนาทักษะในการบริหาร ประสบการณ์นี้มีประโยชน์ต่อความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานได้ และอำภา บุญขวส (2537 : 190) ได้กล่าวถึง ตัวผู้บริหารไว้ว่าส่วนใหญ่ผู้บริหารเข้าสู่ตำแหน่งจะมีอายุประมาณ 35 ปีขึ้นไป มีการตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนเอง โดยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน

น่าจะเป็นผลต่อการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร หากผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนได้มีการร่วมมือกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการสัมมนาเพื่อหล่อหลอมความคิดและแนวปฏิบัติให้เป็นแบบเดียวกัน พนม พงษ์ไพบูลย์ (2539 : 35) ได้กล่าวว่า มีผู้บริหารบางส่วนยังตามไม่ทัน ยังได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ บางคนขาดขวัญและกำลังใจที่จะทำงาน ผู้บริหารยุคใหม่ต้องเป็นผู้ที่สนใจ เอาใจใส่ในการพัฒนาทั้งพัฒนาตนเอง พัฒนาโรงเรียน และพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีศักยภาพและเกิดความพร้อมให้มากที่สุด ทำให้การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกันมากนัก และเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น หากได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้มากที่สุดและผู้บริหารโรงเรียนได้มีการเตรียมการในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ไว้ให้พร้อมก่อนเปิดภาคเรียน ได้มีการประชุมครู เพื่อเตรียมความพร้อม และกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อการเรียนของนักเรียนเป็นแนวเดียวกัน มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร และได้แก้ไขทันทั่วทั้ง

2.2 ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภารัตน์ ศรีสำราญ (2538 : 132-133) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ที่ขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ ชุนเสกธีร (2537 : 179) ที่วิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจาก การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรเป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องปฏิบัติ และให้ความสำคัญมาก เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร และผู้บริหารงานในฝ่ายต่างๆ ก็สนับสนุนการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ มีการวางแผนงาน และโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้การบริหารการใช้หลักสูตรดำเนินไปอย่างราบรื่น ทุกโรงเรียนมีเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นแนวปฏิบัติอย่างเดียวกัน ในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผ่านการคัดเลือก หรือสอบคัดเลือกเข้ารับการอบรมเพื่อให้รับบทบาทหน้าที่ของตน ทำให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการใช้เทคนิควิธีในการบริหาร และรู้จักแก้ปัญหาได้ (สมหมาย หนูเจริญ. 2535 : 91-92) เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งบริหารแล้วได้เรียนรู้การปฏิบัติงานหรือตัวอย่างการปฏิบัติงานจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูงกว่า และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ก็ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง นอกจากนี้กลุ่มโรงเรียนก็ได้ให้การช่วยเหลือเรื่องนี้อยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนที่ต่างขนาดกันมีปัญหามาภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรพล หอมหวล (2531 : 114) ที่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ผลวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจาก ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีข้อจำกัดในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ทำให้ผู้บริหารต้องทำงานหนักกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งมีบุคลากรมากมายช่วยแบ่งเบาภาระการทำงาน และมีงบประมาณช่วยสนับสนุน มีวัสดุอุปกรณ์พร้อมในการอำนวยความสะดวก

อาคารสถานที่มีเพียงพอ (สายสวัสดิ์ วิไลกุล. 2537 : 103) โรงเรียนมัธยมศึกษามีการกิจ
ในการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรเท่าเทียมกัน แต่บุคลากรที่จะแบ่งเบาภาระนั้นๆ มีไม่เท่ากัน
บุคลากรโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ต้องรับผิดชอบทั้งงานสอนและงานพิเศษ ซึ่งเป็นงาน
สนับสนุนการสอนของโรงเรียนอย่างเต็มที่ ทำให้ไม่สามารถทุ่มเทความรู้ความสามารถ และเวลา
ให้กับงานสอนได้มากเมื่อผู้บริหารมอบหมายงานใด ๆ ให้กับบุคลากรในโรงเรียน อาจได้ผลงาน
ที่ล่าช้าและ ไม่เป็นไปตามที่ตั้งใจเอาไว้ โรงเรียนขนาดเล็ก ไม่มีครูทำหน้าที่ในงานสนับสนุน
การสอนโดยเฉพาะ เช่น ครูการเงิน บรรณารักษ์ห้องสมุด เจ้าหน้าที่พัสดุ ฯลฯ ทำให้ครูผู้ทำ
การสอนต้องทำหน้าที่เรียนรู้อีกทักษะงานพิเศษเหล่านั้น ทำให้ต้องเอาเวลามากทุ่มเทมากกว่าที่จะ
ทุ่มเทให้กับการสอน ทำให้การดำเนินงานการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามที่ควรจะเป็น ดังนั้น
ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและ ขนาดกลางจึงมีปัญหากับการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ในด้านการ
ดำเนินการใช้หลักสูตรมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

จึงน่าจะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร ในด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร
ถ้าหากกรมสามัญศึกษาได้จัดประชุมผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด ได้มีการสำรวจความต้องการ
จำเป็นของแต่ละโรงเรียน มาเป็นข้อมูลในการวางแผน เพื่อจะได้จัดสรรบุคลากร งบประมาณ
วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้เพียงพอกับความต้องการ และครูในโรงเรียนทุกขนาดได้มีขวัญ
กำลังใจในการทำงานเท่าเทียมกัน ในแต่ละปีการศึกษาได้มีการนำปัญหามาปรึกากันในที่ประชุม
เพื่อจะได้หาทางแก้ไข ควรให้ผู้บริหารระดับสูงตรวจเยี่ยมโรงเรียนต่างๆ เพื่อจะได้ทราบปัญหา
ที่แท้จริง น่าจะเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นหากได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนที่เสนอว่า
ในการดำเนินการใช้หลักสูตร ครูทุกคนต้องทำแผนการสอน มีการติดตามการสอนของครูว่าเป็นไป
ตามแผนการสอนหรือไม่ ควรเพิ่มบุคลากรในการสอนให้เพียงพอ เพื่อจะได้จัดรายวิชาให้
หลากหลาย มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยสอน และการสอนควรยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้อง
เข้าใจวิธีการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ทุกโรงเรียนควรจัดให้งานวิชาการเป็นหลักของ
โรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษานิเทศก์เขตควรจัดอบรมให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนแบบเข้ม ที่เขตการศึกษาในเรื่องหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผล และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ทุกปีการศึกษา
2. ผู้บริหารโรงเรียนนำความรู้ที่ได้มาจัดอบรมที่โรงเรียน ในทุกปีการศึกษา โดยมีศึกษานิเทศก์จังหวัดและครูแม่แบบ (master teacher) เป็นวิทยากร
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ผู้ช่วยผู้บริหารทั้งฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายบริการ ฝ่ายธุรการ มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนตำแหน่งทุก ๆ 2 ปี เพื่อได้เรียนรู้งานทุกฝ่ายในโรงเรียน
4. ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน ผู้ช่วยฝ่ายต่างๆ เป็นรองประธาน หัวหน้าหมวดและครูแม่แบบเป็นกรรมการทำการนิเทศในโรงเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ก่อนสอบกลางภาคและสอบปลายภาค
5. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ควรมีมาตรการในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งจากอาจารย์ 1 เป็นอาจารย์ 2 เช่น ควรมีการทดสอบภาคปฏิบัติคือการสังเกตการสอน มีการทดสอบความรู้ โดยการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การสอน การสร้างเครื่องมือวัดผล
6. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดควรส่งเสริมให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนาวิชาการและเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ และมีการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว
7. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดควรส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นมาใช้ และมีการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์
8. กรมสามัญศึกษา ควรให้การสนับสนุนเป็นกรณีพิเศษในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่แก่โรงเรียนที่ขาดแคลนและจำเป็น
9. กรมสามัญศึกษา ควรสนับสนุนการจัดห้องสมุดโรงเรียนอย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการแก่ครูและนักเรียนตามแนวทางของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรได้มีการศึกษาการปฏิบัติงานการดำเนินการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533
2. ควรได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสงขลา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาไปใช้

สำหรับโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536.

เจริญ ชุนเส็กชัย. การศึกษาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-

วิโรฒ ภาควิชา, 2537. ถ่ายเอกสาร.

เจลีชา พุ่มช่วย. การศึกษาการปฏิบัติงานการสังเกตการสอนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2535. ถ่ายเอกสาร.

คชัญ พงศ์ศาสตร์. เอกสารประกอบการบรรยายการนิเทศภายในสถานศึกษาการบริหารและการ

ใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533. ม.ป.ท. : ม.ป.ป. ถ่ายเอกสาร.

ธีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ และคนอื่นๆ. การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา : เทมการพิมพ์

2530.

ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2531.

นพพงษ์ บุญจิตราคูย์. ก้าวสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

นิพนธ์ กิณางค์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา.

พิมพ์ครั้งที่ 2 พิมพ์โลก : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,

2523.

นิพนธ์ ภูริฉาย. การศึกษาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในปี

การศึกษา 2527 ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ

ศึกษาเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สงขลา, 2528. ถ่ายเอกสาร.

ประวิทย์ มาดีประเสริฐ. ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับ

ปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทฤษฎี

ของผู้บริหารงานวิชาการ ในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิมพ์โลก :

มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. ถ่ายเอกสาร.

- ปรีชาพร วงศ์นครโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม, 2535.
- พยอม พงษ์ไพบูลย์. รวบรวมบทความ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2539
- พริษฐ์ หันนาคินทร์. การบริหารบุคลากรในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เผล, 2526.
- _____. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- _____. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2529.
- พัฒนาพงศ์ แจ่มวิริยะชัย. ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตามทฤษฎีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัยธนเรศวร, 2536. ถ่ายเอกสาร.
- ภักดี นัธริक्षा. การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา, 2537. ถ่ายเอกสาร.
- ยุทธศักดิ์ ยมแสน. หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเคชั่นสโตร์, 2535.
- รวิวรรณ ชุมชัย. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536.
- รุ่งทิวา จักรกร. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2526.
- วราพงษ์ เพชรรัตน์. การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา, 2536. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา ณ นคร. การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. ถ่ายเอกสาร.
- วิชาการ, กรม. คู่มือการจัดกิจกรรมระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- _____. คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

วิชาการ, กรม. แนวทางการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ :
อมรินทร์การพิมพ์, 2522.

..... รายงานผลการนิเทศเพื่อให้โรงเรียนพัฒนาตนเองของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2538.

วิวัฒน์ สัมฤทธิ์วิชัย. ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในทัศนะของผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนมัธยม
ศึกษาร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 และ 8
ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534. ถ่ายเอกสาร

วิระพงษ์ กิตติพิเชฐสรรค์. ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูปฏิบัติการสอนในมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2536. ถ่ายเอกสาร.

สปช., สช., กรมสามัญฯ, กรมวิชาการ. "สรุปสภาพปัญหาการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง 4 กรม,"
สารพัฒนาหลักสูตร. 10(107) : ตุลาคม-พฤศจิกายน 2534.

สมมาท นาคนคร. "การบริหารหลักสูตรของโรงเรียนเมืองปรางบุรี," สารพัฒนาหลักสูตร.
10(106) : 54-59 ; กรกฎาคม-กันยายน 2534.

สมหมาย หนูเจริญ. การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง. ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา, 2535. ถ่ายเอกสาร

สังัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เชนเตอร์พัฒนศึกษา, 2528.

สำเริง ช่างแถม. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 11.
ปริญญาณพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537. ถ่ายเอกสาร.

สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.

สัมฤทธิ์ วิรัตน์ตะนะ. "การประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษาเขตการศึกษา12," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 24(1) : 67-68 ;
มกราคม-มีนาคม 2537.

สามัญศึกษา, กรม. แนวทางการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533.

กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2534.

_____. ระเบียบการประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา,
2535.

สามัญศึกษาจังหวัดสงขลา, สำนักงาน. สารานุกรมปีการศึกษา 2538. สงขลา : กลุ่มงาน
นโยบายและแผน ฝ่ายอำนวยการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา, 2538.

สายสวัสดิ์ วิไลกุล. ปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533 ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2537. ถ่ายเอกสาร.

สุกัน เกียนทอง. คู่มือสอบวิชาเฉพาะตำแหน่งฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : ภาสกรพิมพ์, 2535.

สุรพล หอมหวล. การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะ
ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา.
ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531.

ถ่ายเอกสาร.

สุภารัตน์ ศรีสำราญ. ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)
ในทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
สกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2538.

ถ่ายเอกสาร.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. แนวการศึกษาชุดวิชาสัมมนาการมัธยมศึกษา. หน่วยที่ 1-6
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

_____. ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการมัธยมศึกษา. หน่วยที่ 7-10 กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชาแนวการศึกษาชุดวิชาสัมมนาการมัธยมศึกษา. หน่วยที่ 7-15.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- ศิริชัย พงศ์วิชัย. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- อมร จันทรัฐศรี. การศึกษาการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3. ปรญญานพนธ์ กศ.ม สงขลา :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา, 2537. ก่ายเอกสาร.
- อรสา ปราชญ์นคร. หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2525.
- อ่ำภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเคชั่น
สโตร์, 2537.
- Best, John W. Research in Education. 3rd ed. Englewood Cliffs,
New Jersey : Prentice-Hall, 1977.
- Dimuzio, Steven R. "School Size, School Climate and Student
Achievement in Secondary Schools of New York State,"
Dissertation Abstracts International. 50(12) : 3803-A ; June,
1990.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W.Morgan. "Determining sample size for
Research Activities" Journal of Education and Psychological
Measurement. 30 : 607 - 610 : 1970.
- Likert, Rensis. The Human Organization : Its Management and Values.
New York : McGraw-Hill Book Company, 1967.

ภาศพนวท

(สำเนา)

ที่ 2539/1618

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

20 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ดร. สุริยา เหมะศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า น.ส. ปณิศา ศรีธัญญิกษ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร. อาคม วัคไชสง ประธานกรรมการ

อาจารย์ ประดิษฐ์ วัชระวิบูลย์ กรรมการ

สิ่งที่นิติกรของความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง
ของแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูง ในความอนุเคราะห์ใดๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สืบพงศ์ ชรรษชาติ

(พศ.ดร. สืบพงศ์ ชรรษชาติ)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (074) 313153

(สำเนา)

ที่ 2539/1619

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

20 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน นายอรรถ ก้าวพานิช

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า น.ส. ปนิตา ศรีท้าวพิทักษ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร. อาคม วัคไชสง ประธานกรรมการ

อาจารย์ ประดิษฐ์ วัชระวิบูลย์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง

ของแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูง ในความอนุเคราะห์ใดๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สืบพงศ์ ธรรมชาติ

(ผศ.ดร. สืบพงศ์ ธรรมชาติ)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (074) 313153

(สำเนา)

ที่ 2539/1620

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

20 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน นายศุภันธุ์ เพชรรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า น.ส. นิตา ศรีทราพิทักษ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร. อาคม วัลไชยสัง ประธานกรรมการ

อาจารย์ ประดิษฐ์ วั่งสะวิบูลย์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง

ของแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูง ในความอนุเคราะห์ใดๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สืบพงศ์ ธรรมชาติ

(ผศ.ดร. สืบพงศ์ ธรรมชาติ)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (074) 313153

(สำเนา)

ที่ ทม 2301 (บท)/1718

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยทักษิณ

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

16 ธันวาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักศึกษาจังหวัดสงขลา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า น.ส. ปนิตา ศรีรักษาพิทักษ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกการบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิตผู้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

อาจารย์ ดร. อาตม วัชโรสง ประธานกรรมการ

อาจารย์ ประดิษฐ์ วิ่งสะวิบูลย์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือรับรองจากผู้อำนวยการสำนักศึกษา
จังหวัดสงขลา เพื่อเก็บข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา
ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ใดๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สืบพงศ์ ธรรมชาติ

(ผศ.ดร. สืบพงศ์ ธรรมชาติ)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. (074) 313153

(สำเนา)

ท ศธ 0872/5285

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา
โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชู อำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา 90000

18 ธันวาคม 2539

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสงขลา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ
2. ซองพร้อมติดแสตมป์ จำนวน 1 ซอง

ด้วยนางสาวปณิดา ศรีธาพิทักษ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยทักษิณ มีความประสงค์จะทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงาน
การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยม
ศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน และผู้ช่วยหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ชุกรการ บริการ
และปกครอง ช่วยกรุณาตอบแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และส่งคืนแบบสอบถามดังกล่าวไปยัง
นางสาวปณิดา ศรีธาพิทักษ์ 46/89 ขัอมสามสิ่งที ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000 โดยด่วน เพื่อให้ได้รับไปดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาดำเนินการให้ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) นายอรุณ คงทน

(นายอรุณ คงทน)

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา

โทร. 323766

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

คณะกรรมการผู้ควบคุมการทำปริญญานิพนธ์

อาจารย์ ดร. อาคม วัดไชยสัง ประธานกรรมการ

อาจารย์ประติษฐ์ วั่งสะวิบูลย์ กรรมการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จำนวน 42 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

2. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา เท่านั้น จึงไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิด แต่เป็นความคิดเห็นตามความรู้สึกของแต่ละคน ซึ่งอาจแตกต่างกัน

3. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน เพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้บริหารต่อไป และตอบคำถามให้ครบทุกข้อ

4. ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น และจะไม่มีผลใดๆ ต่อการปฏิบัติราชการของผู้ตอบแต่ประการใด

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร หรือผู้ช่วยหรือผู้ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริการ
วิชาการ และปกครองของโรงเรียน

2. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับสถานภาพที่เป็นจริงของท่าน

1. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

หากท่านผ่านการดำรงตำแหน่งผู้ช่วยหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือบริการ
หรือวิชาการ หรือปกครอง ให้นับรวมเข้ากับประสบการณ์ในการดำรง
ตำแหน่งในปัจจุบันด้วย

() ต่ำกว่า 10 ปี

() ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

[] 1

2. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน

() ขนาดเล็ก (มีนักเรียน 1-499 คน)

() ขนาดกลาง (มีนักเรียน 500-1,499 คน)

() ขนาดใหญ่ (มีนักเรียน 1,500 คนขึ้นไป)

[] 2

ตอนที่ 2

ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อโดยละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับระดับ

ปัญหาในการปฏิบัติงานของท่าน

- 1 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	การปฏิบัติงานการใช้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
		1	2	3	4	5	
(0)	การดำเนินการสอบแก้ตัว.....		/..				
(00)	การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน				/..		

จากตัวอย่างข้อที่ (0) แสดงว่าปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับ น้อย ข้อที่ (00) แสดงว่าปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับ มาก

ข้อที่	การปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
		1	2	3	4	5	
การเตรียมการใช้หลักสูตร							
1.	การแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ร่วมวางแผนการใช้หลักสูตร						[] 3
2.	การจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียน						[] 4
3.	การจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครู						[] 5
4.	การเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์เกี่ยวกับการ เรียนการสอน						[] 6
5.	การเตรียมวางแผนดำเนินงานประมาณ						[] 7
6.	การประชุมชี้แจงให้ครูอาจารย์เข้าใจ จุดหมายของหลักสูตร หลักการของ หลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตร						[] 8
7.	การจัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร						[] 9
8.	การวางแผนใช้อาคารสถานที่สำหรับ การเรียนการสอน						[] 10
การดำเนินการใช้หลักสูตร							
9.	การจัดรายวิชาหลากหลายให้นักเรียนได้ เลือกเรียนตามความสนใจ ความต้องการ						[] 11
10.	การจัดวิชาเรียนสอดคล้องตามหลักเกณฑ์ การใช้หลักสูตร						[] 12

ข้อที่	การปฏิบัติงานการใช้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
		1	2	3	4	5	
11.	การดำเนินการให้ครูทำแผนการสอน ในวิชาที่สอน						[] 13
12.	การดำเนินการให้มีการสอนซ่อมเสริม...						[] 14
13.	การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีหรือ สวทชาดหรือผู้นำเพื่อประโยชน์.....						[] 15
14.	การจัดกิจกรรมแนะแนว.....						[] 16
15.	การจัดกิจกรรมชุมนุมตามความถนัด และความสนใจของนักเรียน						[] 17
16.	การจัดกิจกรรมอิสระให้นักเรียนได้ใช้ เวลาของตนเองตามความสนใจและ ความสมัครใจ.....						[] 18
17.	การจัดตารางสอนให้ครบตามโครงสร้าง ของหลักสูตร.....						[] 19
18.	การมีตัวแทนของหมวดวิชาเข้าร่วม จัดทำตารางสอน.....						[] 20
19.	การให้ความรู้แก่ครูในการวัดผลและ ประเมินผลการเรียน						[] 21
20.	การดำเนินการสอบแก้ตัว สำหรับ นักเรียนที่ติด "0" "ร" และ "มส"....						[] 22

ข้อที่	การปฏิบัติงานการใช้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
		1	2	3	4	5	
<u>การสนับสนุนการใช้หลักสูตร</u>							
21.	การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน						[] 23
22.	การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน.....						[] 24
23.	การจัดอาคารสถานที่เรียนให้ใช้สอย ได้อย่างสะดวก ปลอดภัย.....						[] 25
24.	การจัดบริการแนะแนว.....						[] 26
25.	การจัดห้องสมุด.....						[] 27
26.	การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการ เรียนการสอน						[] 28
27.	การให้บริการงานสารบรรณ.....						[] 29
28.	การให้บริการเบิกจ่ายพัสดุ.....						[] 30
29.	การให้บริการการพิมพ์.....						[] 31
<u>การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น</u>							
30.	การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น						[] 32
31.	การเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาในราย วิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของ ท้องถิ่น						[] 33

ข้อที่	การปฏิบัติงานการใช้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
		1	2	3	4	5	
32.	การกำหนดกิจกรรมเสริมในรายวิชา ที่มีแล้วให้สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น.....						[] 34
33.	การทำสื่อเสริมเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น.....						[] 35
34.	การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เหมาะสมกับนักเรียนในท้องถิ่น.....						[] 36
35.	การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้น มาใหม่.....						[] 37
<u>การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร</u>							
36.	การกำกับ ติดตามการสอนของครูให้ เป็นไปตามหลักสูตร.....						[] 38
37.	การเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอน ของครู.....						[] 39

ข้อที่	การปฏิบัติงานการใช้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด	
		1	2	3	4	5	
38.	การจัดให้มีบุคลากรทำการนิเทศใน โรงเรียน.....						[] 40
39.	การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนในแต่ละภาคเรียนเพื่อ ปรับปรุงการสอน.....						[] 41
40.	การติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ไปแล้ว.....						[] 42
41.	การประเมินผลการใช้หลักสูตร.....						[] 43
42.	การนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตร ไปพัฒนางาน.....						[] 44

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของท่าน

ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
1. การเตรียมการใช้หลักสูตร	1. 2. 3.
2. การดำเนินการใช้หลักสูตร	1. 2. 3.

ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
3. การสนับสนุนการใช้หลักสูตร	1..... 2..... 3.....
4. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	1..... 2..... 3.....
5. การนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตร	1..... 2..... 3.....

ภาคผนวก ค

ตาราง

ตาราง 16 ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดสงขลา ในองค์ประกอบปัญหาการเตรียมการใช้หลักสูตร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัญหาการเตรียมการใช้หลักสูตร	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1	การแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา วางแผนการใช้หลักสูตร	2.4127	.9057	ปานกลาง
2	การจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียน	2.5873	.9404	ปานกลาง
3	การจัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครู	2.5317	1.0559	ปานกลาง
4	การเตรียมวางแผนด้านงบประมาณ	2.8571	.9692	ปานกลาง
5	การเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์	3.1508	1.0588	ปานกลาง
6	การประชุมชี้แจงให้ครูอาจารย์เข้าใจ จุดหมายของหลักสูตร หลักการของ หลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตร	2.6190	1.0029	ปานกลาง
7	การจัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร	2.7778	.9870	ปานกลาง
8	การวางแผนใช้อาคารสถานที่สำหรับ การเรียนการสอน	3.1349	1.0759	ปานกลาง
	เฉลี่ย	2.7589	.7378	ปานกลาง

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
สงขลา มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533) ในองค์ประกอบการเตรียมการใช้หลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 17 ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดสงขลา ในองค์ประกอบปัญหาการดำเนินการใช้หลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินการใช้หลักสูตร	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1	การจัดรายวิชาหลากหลายให้นักเรียนได้ เลือกเรียนตามความสนใจ ความต้องการ	3.1270	1.1242	ปานกลาง
2	การจัดวิชาเรียนสอดคล้องตามหลักเกณฑ์การใช้ หลักสูตร	2.8413	1.0230	ปานกลาง
3	การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีหรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์	3.1349	1.0685	ปานกลาง
4	การจัดกิจกรรมแนะแนว	2.9206	.9766	ปานกลาง
5	การจัดกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดและความ สนใจและความสมัครใจ	2.9206	1.2106	ปานกลาง
6	การจัดกิจกรรมอิสระให้นักเรียนได้ใช้เวลา ของตนเองตามความสนใจและความสมัครใจ	.8095	1.0860	ปานกลาง
7	การจัดตารางสอนให้ครบตามโครงสร้างของ หลักสูตร	2.9048	1.0690	ปานกลาง
8	การมีตัวแทนของหมวดวิชาเข้าร่วมจัดทำ ตารางสอน	3.0159	1.0506	ปานกลาง
9	การดำเนินการให้ครูทำแผนการสอนในวิชาที่สอน	2.7381	1.3034	ปานกลาง

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินการใช้หลักสูตร	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
10	การดำเนินการให้มีการสอนซ่อมเสริม	2.5794	1.0980	ปานกลาง
11	การให้ความรู้แก่ครูในการวัดผลและประเมินผล การเรียน	2.5873	.9901	ปานกลาง
12	การดำเนินการสอบแก้ตัว สำหรับนักเรียนที่ติด "0" "ร" และ "มส"	3.0635	1.2182	ปานกลาง
	เฉลี่ย	2.8869	.7849	ปานกลาง

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
สงขลา มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการดำเนินการใช้หลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่าปัญหามีอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 18 ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
สงขลา ในองค์ประกอบปัญหาการสนับสนุนการใช้หลักสูตร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัญหาการสนับสนุนการใช้หลักสูตร	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1	การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน	3.0159	1.0732	ปานกลาง
2	การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน	3.0000	1.1027	ปานกลาง
3	การจัดอาคารสถานที่เรียนให้ใช้สอยได้อย่าง สะดวก ปลอดภัย	3.0238	1.0542	ปานกลาง
4	การจัดห้องบริการแนะแนว	2.7619	.9502	ปานกลาง
5	การจัดห้องสมุด	2.7778	1.1723	ปานกลาง
6	การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อทำสื่อการเรียนการสอน	3.1111	1.0750	ปานกลาง
7	การให้บริการงานสารบรรณ	2.7698	1.0211	ปานกลาง
8	การให้บริการเบิกจ่ายพัสดุ	2.7619	.9751	ปานกลาง
9	การให้บริการยืมพัสดุ	2.6825	.9091	ปานกลาง
	เฉลี่ย	2.8783	.8384	ปานกลาง

จากตาราง 18. ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
สงขลา มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการสนับสนุนใช้หลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ
พบว่าไม่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 19 ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

จังหวัดสงขลา ในองค์ประกอบปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1	การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น	2.8333	.9359	ปานกลาง
2	การเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาในรายวิชาให้ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	2.7857	.9087	ปานกลาง
3	การกำหนดกิจกรรมเสริมในรายวิชาที่มีแล้วให้ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	2.7460	.8288	ปานกลาง
4	การทำสื่อเสริมเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	2.8016	.9383	ปานกลาง
5	การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเหมาะสม กับนักเรียนในท้องถิ่น	2.7540	.9094	ปานกลาง
6	การจัดทำเนื้อหาหรือรายวิชาขึ้นมาใหม่	2.8333	1.0640	ปานกลาง
	เฉลี่ย	2.7923	.7822	ปานกลาง

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
สงขลา มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ

พบว่าปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 20 ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ในองค์ประกอบปัญหาการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ปัญหาการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร	$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหา
1	การกำกับติดตามการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตร	2.7143	.8751	ปานกลาง
2	การเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนของครู	2.4290	.9249	ปานกลาง
3	การจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ครูได้ยืมใช้ศึกษา	2.6587	.8778	ปานกลาง
4	การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละภาคเรียนเพื่อปรับปรุงการสอน	2.7857	.9174	ปานกลาง
5	การติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว			
6	การประเมินผลการใช้หลักสูตร	2.6746	.9280	ปานกลาง
7	การนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรไปพัฒนางาน	2.7778	.9456	ปานกลาง
	เฉลี่ย	2.7143	.7210	ปานกลาง

จากตาราง 20 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา มีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในองค์ประกอบการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับปัญหาและเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงาน การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่แตกต่างกันในด้านประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน และเพื่อทราบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา จำนวน 132 คน โดยการสุ่มตามระดับชั้นและสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน
3. ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะที่ผู้บริหารโรงเรียนได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการปฏิบัติงาน การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีดังนี้ควรมีการประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตรมากขึ้น ครูทุกคนต้องทำแผนการสอน มีห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดหมวดให้นักเรียนได้ค้นคว้าบ้าง มีการเชิญผู้นำชุมชน ผู้มีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรท้องถิ่น และควรมีการประเมินผลและติดตามผลการใช้หลักสูตรสม่ำเสมอ

A STUDY OF PROBLEMS CONCERNING THE IMPLEMENTATION OF THE
LOWER SECONDARY EDUCATION CURRICULUM OF B. E. 2521
(REVISED IN B.E. 2533) OF THE SECONDARY SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION IN SONGKHLA PROVINCE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education Degree in Educational Administration
at Thaksin University

May, 1997

The purpose of this research was to study and compare the levels of the problems concerning the implementation of the lower secondary education curriculum of B.E. 2521 (revised in 2533) of the secondary school administrators under the Department of General Education in Songkhla Province, who differed in experience in the position held and school size. The study also compiled suggestions for improving the performance of those administrators.

The sample subjects for the study were 132 secondary school administrators who were drawn through the use of stratified and simple random sampling techniques. The data gathering instrument was a rating-scale questionnaire with an open-ended section for suggestions. The statistics utilized in testing the hypotheses were the t-test and F-test.

The research results revealed that:

1. The levels of the overall problems concerning the implementation of the revised lower secondary education curriculum of the secondary school administrators and its components were moderate.
2. There was no significant difference among the administrators who differed in experience in the position held in their perception of the overall problems concerning the implementation of the revised curriculum and on each component.
3. There was no significant difference among the administrators whose schools differed in size in their perception of the overall problems concerning the implementation of the revised curriculum. However, in examining the components, there was a significant difference at the .05 level on the component of the process of the implementation of the revised curriculum.

These were suggestions put forth by the administrators for the improvement of the performance of the implementation of the B.E. 2521 (revised in 2533). There should be meetings to make known the content of the curriculum more often. Every teacher should prepare lesson plans. There should be a school library and smaller

libraries in different divisions so that students can benefit from them. Community leaders and resource people should be invited to participate in planning local curricula. Finally, there should be regular evaluations and follow-ups.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวปิ่นดา ชื่อสกุล ศรีรักษาพิทักษ์

เกิดวันที่ 27 เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช 2508

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 46/89 ซอยสามสิงห์ ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบางกล่ำวิทยา รัชมิ่งคลาภิเษก อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2523	ม. 3 โรงเรียนลิขิตดรุณาธารวิทยา อำเภอสิงหนคร จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2526	ม. 6 โรงเรียนนารายณ์เฉลิม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2530	ศศ.บ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
พ.ศ. 2540	กศ.ม มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา

